

S P R A W O Z D A N I E

**z działalności rehabilitacyjnej i wykorzystania środków
finansowych Warsztatu Terapii Zajęciowej funkcjonującego
przy Stowarzyszeniu Pomocy Dzieciom Niewidomym
i Niedowidzącym „NADZIEJA”
Radom ul. Struga 88 w 2012 roku**

Spis treści

I.	Wstęp	2
II.	Liczba uczestników, wraz z podaniem stopnia i rodzaju niepełnosprawności, uczestniczących w zajęciach w 2012 r.	4
III.	Formy i metody rehabilitacji realizowane w 2012r. w Warsztacie.....	4
IV.	Etapy działań rewalidacyjnych realizowanych w Warsztacie.....	8
V.	Współpraca z rodzicami i opiekunami rodziców.....	12
VI.	Opieka medyczna w Warsztacie.....	12
VII.	Frekwencja uczestników na zajęciach w poszczególnych miesiącach 2012 r.....	13
VIII.	Działania rehabilitacyjne pracowni terapeutycznych Warsztatu, występy artystyczne, kulturalne uczestników, imprezy rekreacyjne w 2012 r.	15
IX.	Rewalidacja psychologiczna.....	32
X.	Rehabilitacja ruchowa.....	34
XI.	Liczba uczestników którzy poczynili postępy w zakresie zaradności osobistej i samodzielności, rehabilitacji społecznej i rehabilitacji zawodowej	38
XII.	Rozliczenie funduszu – własnego i sponsorskiego.....	42
XIII.	Rozliczenie Środków finansowych za rok 2012	46
XIV.	Zakończenie.....	47

I Wstęp

„Praca to najszlachetniejszy wybawca ze wszystkich słabości”

/ A. Ostrowski /

Warsztat Terapii Zajęciowej, funkcjonujący przy Stowarzyszeniu Pomocy Dzieciom Niewidomym i Niedowidzącym „NADZIEJA” powołany na mocy Umowy nr 1/WTZ/1995 zawartej z Wojewódzkim Ośrodkiem do Spraw Zatrudnienia i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w Radomiu działa od 16.11.1995 r., czyli rok 2012 był siedemnastym rokiem pracy Warsztatu.

Warsztat swoje zadania w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych w 2012 roku realizował w oparciu o następujące akty prawne:

- Ustawę z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. 2011 Nr 127, poz.721),
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004 r. w sprawie warsztatów terapii zajęciowej (Dz. U. z 2004 Nr 63, poz. 587).

Warsztat jest wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo placówką stwarzającą osobom niepełnosprawnym możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie nabycia przez nich umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia.

Jan Paweł II mówił, iż „praca jest dobrem człowieka – dobrem jego człowieczeństwa”

Ksiądz Józef Tischner jeden z najwybitniejszych polskich filozofów minionego stulecia, podkreślał, iż praca oprócz tego, że jest wysiłkiem skierowanym na przemianę tworzywa w owoc pracy, który może zaspokoić potrzebę człowieka, jest płaszczyzną wzajemnego porozumienia ludzi między sobą”.

Do podstawowych form aktywności wspomagającej proces rehabilitacji społecznej, ale także zawodowej zalicza się uczestnictwo osób niepełnosprawnych w warsztatach terapii zajęciowej, to tutaj osoby niepełnosprawne poprzez pracę mogą uaktywnić się społecznie i zawodowo, ale warsztaty są z pewnością również placówkami w których poprzez pracę, zaspakaja się potrzeby osób niepełnosprawnych i praca jest płaszczyzną porozumiewania się w nich ludzi.

Jak czytamy w Karcie Praw Osób Niepełnosprawnych: praca jest wartością, która umożliwia jednostce pełne uczestnictwo w życiu społecznym. Zapewnia jej materialne warunki egzystencji, określa rolę i status w ramach organizacji społecznej.

Należy podkreślić, iż praca oprócz funkcji ekonomicznej, spełnia też wiele innych – jest warunkiem, okazją lub sposobem realizacji wielu potrzeb pozaekonomicznych. Coraz częściej w przypadku choroby i niepełnosprawności dostrzega się znaczenie pracy jako elementu rehabilitacji społecznej i zawodowej.

Rehabilitacja społeczna, ma na celu umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwo w życiu społecznym, a realizowana jest przede wszystkim przez wyrabianie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej, a także wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych. Również sama praca jest doskonałą formą rehabilitacji społecznej. Nie bez znaczenia jest też kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi.

Rehabilitacja zawodowa, według definicji zawartej w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych, ma na celu ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskanie i utrzymanie odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego przez umożliwienie jej korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego i pośrednictwa pracy.

W 2012 roku w naszym Warsztacie, realizowaliśmy zadania w zakresie rehabilitacji społecznej oraz zawodowej zmierzającej do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności każdego uczestnika, niezbędnych do możliwie niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia w środowisku.

Jedną z form rehabilitacji jest właśnie terapia zajęciowa – leczenie pracą, działaniem, twórczością. Głównym celem terapii zajęciowej jest umożliwienie uczestnikom pełnego udziału w normalnym życiu. Punktem wyjścia jest – założenie, że zajęcie się czymś sensownym poprawia psychiczną i fizyczną kondycję człowieka i ma fundamentalne znaczenie dla ułatwienia mu powrotu „do społeczeństwa”.

Terapia zajęciowa, to celowe organizowanie zajęć wytwórczych za pomocą prostych narzędzi i materiałów naturalnych (drewno, skóra, glina, wełna, sznurek, papier) w celu poprawy sprawności manualnej, zwiększenia zakresu ruchu, siły mięśni. Nie zawsze jednak musi powstać produkt, ważny jest proces aktywizacji uczestnika. Ogólnie terapia zajęciowa to leczenie i usprawnianie za pomocą określonych czynności, zajęć i pracy, które mogą mieć wartość kształcącą, wychowawczą, a także leczniczą. Inaczej jest to leczenie „poprzez pracę”.

Wartość terapii zajęciowej dla procesu usprawniania z punktu widzenia fizjologicznego i kinezyterapeutycznego polega na tym, że dany ruch - ćwiczenie w czasie pracy - uczestnik może wykonywać przez dłuższy czas bez zmęczenia fizycznego i psychicznego. Tym samym przyspiesza się usprawnianie. Większość prac jest czynnością złożoną, po jednym rodzaju ruchu następuje inny, między poszczególnymi ruchami zachodzą przerwy, które wynikają z samej techniki prac. Stwarza to dla narządu ruchu, zwłaszcza dla mięśni oraz układu krążenia i układu oddechowego świetne warunki działania. W okresie, bowiem tych drobnych przerw następuje odpoczynek i odprężenie i zaopatrzenie się w nowy zapas energii do pracy. Poza tym skoncentrowanie uwagi na samej technice i szczegółach pracy np. wykonywanie wzoru szalika na warsztacie tkackim, stwarza okoliczności, w których uczestnik zapomina, że ćwiczy i dzięki temu może daną pracę wykonywać dłużej bez uczucia zmęczenia i znużenia.

Cel terapii zajęciowej w odniesieniu do poszczególnych osób jest zawsze określany indywidualnie. Jednak do najważniejszych z nich należy:

- Przystawienie toru myślenia i zwrócenie uwagi na sprawy nie związane z niepełnosprawnością.
- Poprawa stanu fizycznego.
- Neutralizowanie otepiałającego działania nudy i bezczynności.
- Zmniejszenie napięcia w stanach depresyjnych i lękowych
- Stworzenie poczucia własnej wartości oraz rozszerzenia kręgu zainteresowań
- Wzbogacenie życia emocjonalnego
- Zaktywizowanie osób nie posiadających zajęcia
- Umożliwienie szybciej i lżej przebiegającej akceptacji kalectwa

Działalnością naszego Warsztatu jest rewalidacja zmierzająca do usprawnienia następujących funkcji:

-fizycznych, w szczególności rozwijania sprawności ruchowej i manualnej,

-psychicznych, czyli zaradności w zakresie samoobsługi, wdrażania umiejętności i sprawności życia codziennego oraz umiejętności nawiązywania kontaktów z rówieśnikami, współzycia w grupie,

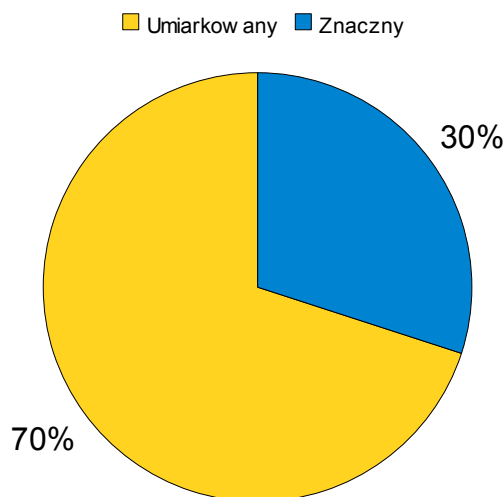
-społecznych, kształcenie w dostępnym zakresie wiadomości o otaczającym środowisku społecznym, przyrodniczym, kulturalnym, wdrażanie do przestrzegania zasad bezpieczeństwa w różnych sytuacjach życiowych oraz korzystanie z narzędzi i urządzeń technicznych.

Rada Programowa Warsztatu dokonuje kwalifikacji indywidualnej w celu ustalenia programu postępowania z każdym uczestnikiem, biorąc pod uwagę jego zainteresowania i możliwości.

II. Liczba uczestników, wraz z podaniem stopnia i rodzaju niepełnosprawności, uczestniczących w zajęciach w 2012 roku.

Wśród naszych uczestników wyróżniamy różne rodzaje niepełnosprawności: osoby niewidome i słabo widzące, osoby z niepełnością fizyczną w tym z niepełnością motoryczną – uszkodzeniem narządu ruchu o podłożu neurologicznym, osoby z niepełnością psychiczną, osoby umysłowo upośledzone z niepełnością intelektualną, osoby cierpiące na epilepsję i osoby z niepełnością sprzężoną.

Poniżej przedstawiamy liczbę osób wraz ze stopniem niepełnosprawności, które uczestniczyły w zajęciach warsztatu w roku 2012r.

Stopień niepełnosprawności (liczba osób)

Stopień niepełnosprawności	Liczba osób
Znaczny	28
Umiarkowany	12

Rodzaj niepełnosprawności uczestników WTZ według schorzenia wiodącego (liczba osób)

Rodzaj niepełnosprawności	Liczba osób
Choroby psychiczne	14
Niepełnosprawność sprzężona	10
Choroby neurologiczne	4
Upośledzenie umysłowe	7
Inwalidztwo wzroku	5

W roku sprawozdawczym z Warsztatu wszyscy w/w uczestnicy kontynuowali zajęcia, nie został zajęć zwolniony żaden uczestnik.

III. Formy i metody rehabilitacji realizowane w 2012r. w Warsztacie

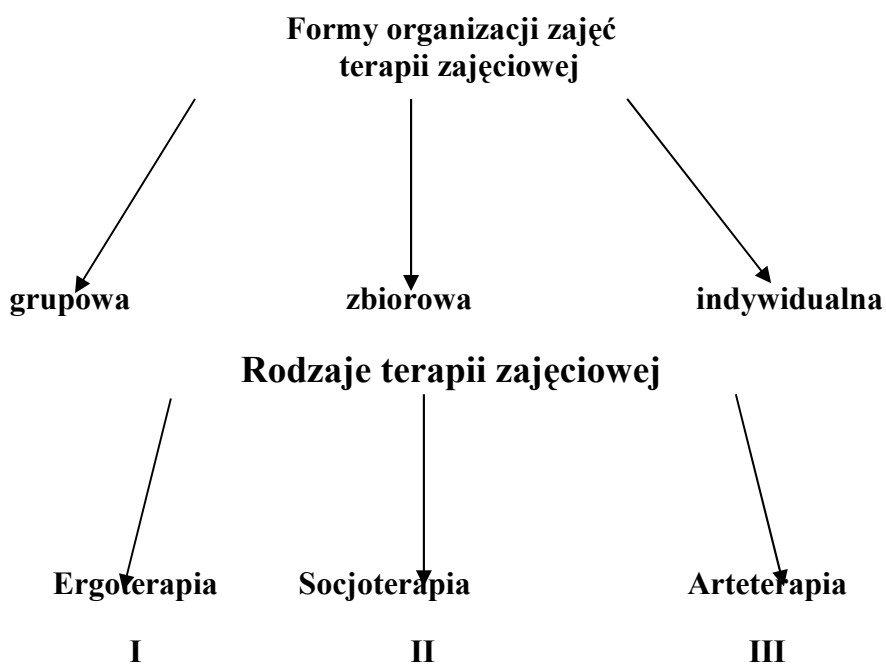
Terapia prowadzona jest przy zastosowaniu odpowiednich metod pracy, form zajęć i sposobów ich realizacji zgodnych z głównymi zasadami pracy z osobami niepełnosprawnymi. Jako środek leczniczy terapia zajęciowa może oddziaływać ogólnie, tzn. na ogólną sprawność fizyczną i psychiczną jednostki lub miejscowo na zwiększenie sprawności i siły danej grupy mięśni. W obecnej koncepcji leczenia dąży się do tego, ażeby osoba dotknięta schorzeniem lub urazem

nie pozostała przez dłuższy czas beczynna. Możliwie jak najwcześniej wprowadza się czynne zajęcia, stopniowo przechodzi do coraz intensywniejszych czynności i pracy aż do osiągnięcia pełnej sprawności fizycznej i ogólnej aktywności. Do celów terapii zajęciowej należy zaliczyć min.: odkrywanie i rozwijanie indywidualnych twórczych uzdolnień, talentów uczestnika, koncentracja na mocnych, pozytywnych jego stronach, nauka współżycia w grupie i środowisku, kształtowanie pozytywnych cech osobowości, umiejętności nawiązywania kontaktów z rówieśnikami, umożliwienie doświadczenia akceptacji, wyrażenie tych przeżyć które są trudne do przekazania werbalnie, umiejętność odreagowania negatywnych emocji i napięć, koncentracja na przedmiocie zajęć, odwrócenie uwagi od zmartwień, niepowodzeń, doświadczenie sukcesu, podniesienie poziomu samooceny, możliwość uzyskania pozytywnych wzmocnień. Aby cele te mogły zostać zrealizowane w naszej pracy terapeutycznej staramy się aby sukces zależał od własnego wysiłku uczestnika a jego aspiracje wzrastały realnie do możliwości, unikamy bezcelowego wykonywania prac wymagających dłuższego czasu i w rezultacie nie mających ani estetycznego ani praktycznego znaczenia, dążymy do tego aby odpowiednio dobrane zajęcia mogły wpływać na uczestnika uspokajająco i mobilizująco i proponowane formy terapii były dostosowane indywidualnie dla każdego uczestnika. Prowadzona przez nas terapia zajęciowa jest działaniem wielokierunkowym, opartym na wykorzystaniu tkwiącego w każdym uczestniku potencjału rozwojowego mającego źródło w naturalnych siłach organizmu. Zawiera ona wiele bogatych metod i form, które pozwalają uczestnikom rozwijać ich uzdolnienia, dając im szansę wyrażenia siebie w różnych formach aktywności.

Instruktorzy planując swoje zajęcia terapeutyczne, formułują cele terapeutyczne, dostosowanie do indywidualnych potrzeb i możliwości uczestnika. Dokonują klasyfikacji podejmowanych czynności, ponieważ konstruują plany zajęć, w których to określają rodzaje, metody, techniki oraz formy organizacji zajęć.

Występują w naszej placówce następujące **formy pracy** w procesie rehabilitacji :

- **grupowa** - polegająca na wykonywaniu zadań przez kilka osób. Grupy liczą pięć osób, są one tworzone celowo;
- **zbiorowa** - wszyscy uczestnicy wykonują jednocześnie tę samą pracę, chociaż pracują we właściwym dla nich tempie;
- **indywidualna** – uczestnicy wykonują zadania specjalnie dla nich przeznaczone, przygotowane przez terapeutów lub innych członków Rady Programowej Warsztatu.

I Ergoterapia – terapia pracą, terapia poprzez zajęcia manualne

II Socjoterapia – terapia zaburzeń zachowania i zaburzeń emocjonalnych w toku spotkań grupowych, towarzyskich

III Arteterapia – terapia sztuką, kontakt bierny lub czynny ze sztuką i kulturą

Węższym pojęciem i podporządkowanym rodzajowi terapii jest **metoda**

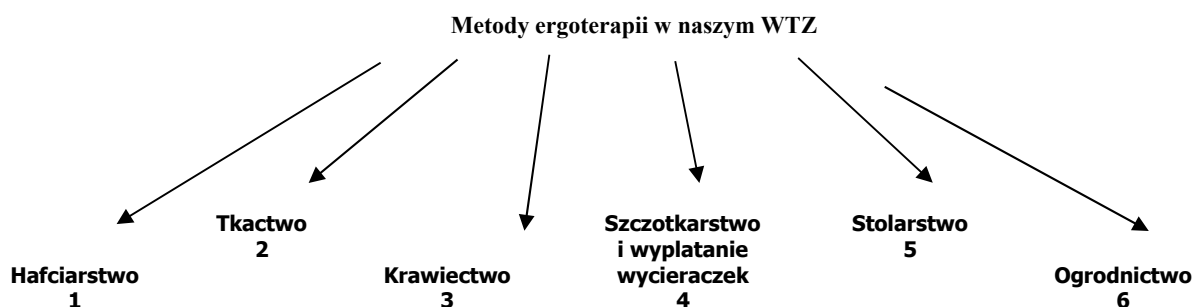
Metoda :

- **w znaczeniu ogólnym** — sposób postępowania, świadomy i powtarzalny;
- **w węższym znaczeniu** — zespół celowych czynności i środków, w szczególności prowadzących do wykonania określonego zadania lub rozwiązania danego problemu.

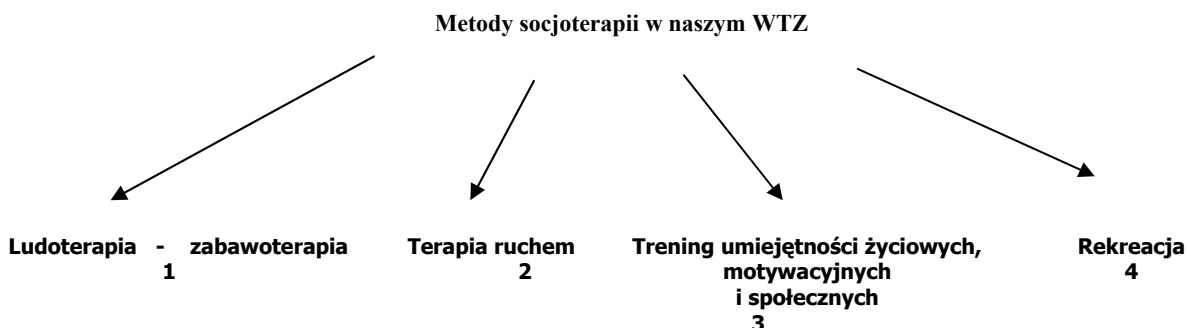
Metoda terapii zajęciowej – pojęcie węższe od rodzaju terapii – sposób postępowania świadomy i powtarzalny, prowadzący do osiągnięcia zamierzonego wyniku terapeutycznego.

Określone metody terapii zajęciowej zawierają się w konkretnym rodzaju terapii. Przedstawiają to następujące trzy schematy.

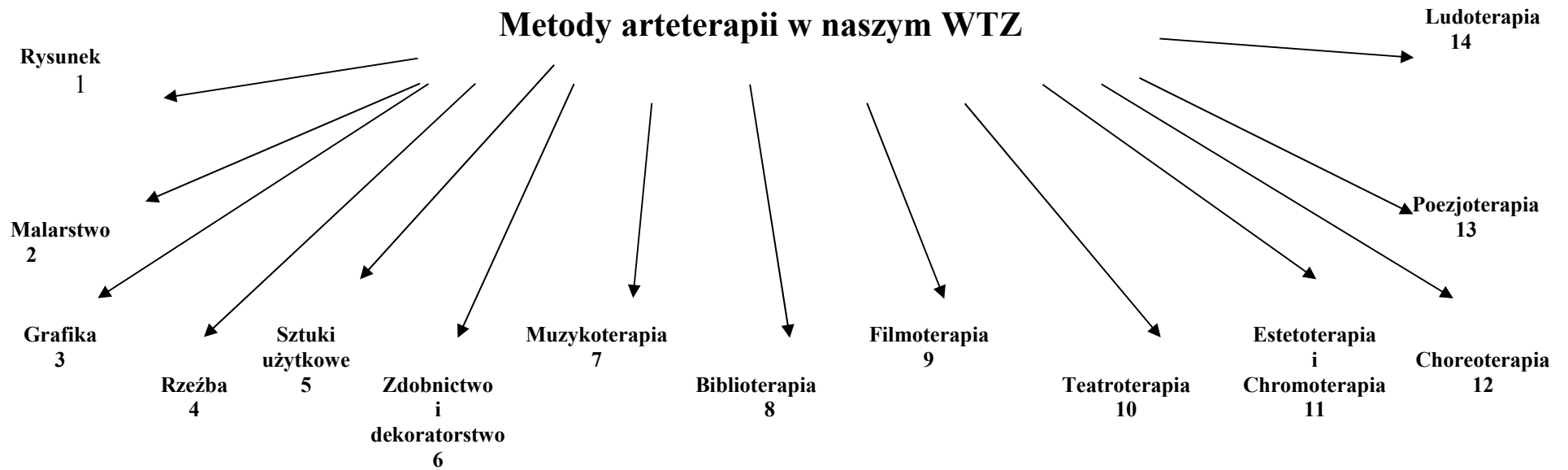
I. ERGOTERAPIA - RODZAJ TERAPII ZAJĘCIOWEJ

II. SOCJOTERAPIA - RODZAJ TERAPII ZAJĘCIOWEJ

- **III. ARTETERAPIA - RODZAJ TERAPII ZAJĘCIOWEJ**

Oprócz wyżej wymienionych metod terapii zajęciowej w naszym Warsztacie występują też:

- Wsparcie psychologiczne i psychoterapia
- Kinezyterapia
- Hipoterapia
- Hydroterapia
- Zajęcia rewalidacyjne
- Terapia przez kontakt z przyrodą: sylwoterapia, talasoterapia (w miarę możliwości), hortiterapia
- Zajęcia rekreacyjne
- Konkursy
- Spotkania religijne
- Przygotowanie do pracy

Metody pracy

1. Słowne.

- Dostarczenia wiadomości,
- Społecznego porozumiewania się na drodze umowy (pochwała, zakazy, upomnienia)
- Żywego słowa (recytacja, opowiadanie)
- Pogadanka,
- Rozmowa,
- Dyskusja,
- Opis,
- Instrukcje,
- Opowiadanie.

1. Praktyczne.

- Samodzielnych doświadczeń,
- Zadań stawianych przez terapeutę
- Ćwiczeń,
- Realizacja zadań wytwórczych,
- Odtwarzania,

3. Oglądowe.

- Pokazu i obserwacji,
- Przykładu,
- Bezpośredniego odbioru,

4. Objaśniająco - poglądowe.

- Pokaz,
- Lektura,
- Audycje radiowe i telewizyjne,

5. Samodzielnego dochodzenia do wiedzy.

- Problemowa,
- Drama,
- Inscenizacja,
- Sytuacyjna,
- Symulacyjna,

6. Programowane.

- Z użyciem komputera i Internetu

7. Ośrodków pracy.

8. Trening umiejętności zachowań społecznych.

- Trening podstawowych umiejętności komunikacji społecznej,
- Trening w zakresie wyglądu zewnętrznego i higieny osobistej,
- Trening w zakresie umiejętności kulinarnych i zdrowego żywienia,
- Trening zachowań rynkowych i ekonomicznych,
- Trening w rozwiązywaniu problemów w trudnych sytuacjach międzyludzkich,
- Trening przygotowania do podjęcia pracy,

W procesie rehabilitacji ważny jest dobór odpowiednich środków dydaktycznych które pełnią następujące funkcje:

- służą bezpośredniemu poznawaniu przez uczestników określonych fragmentów rzeczywistości / funkcja poznawcza /
- są narzędziem do rozwijania zdolności poznawczych oraz stanowią istotne źródło do zdobywania przez uczestników wiadomości i umiejętności / funkcja kształcąca /
- ułatwiają utrwalanie przerobionego materiału i stopnia opanowania wiedzy /funkcja dydaktyczna /

Podział środków dydaktycznych stosowanych w Warsztacie w pracy terapeutycznej:

- Środki naturalne takie jak obrazy z otoczenia przyrodniczego, kulturowego, społecznego, które bezpośrednio przedstawiają rzeczywistość
- Środki techniczne, które pokazują rzeczywistość w sposób pośredni:
 - **wzrokowe:**
 - przezrocza
 - film
 - rysunki
 - fotografie
 - ilustracje z folderów, czasopism
 - **sluchowe:**
 - nagrania magnetofonowe, płytowe
 - audycje radiowe
 - **wzrokowo sluchowe:**
 - programy telewizyjne
 - multimedialne programy komputerowe
 - **automatyzujące:**
 - programy telewizyjne
 -

IV Etapy działań rewalidacyjnych realizowanych w Warsztacie

Plan pracy naszego Warsztatu Terapii Zajęciowej uwzględnia następujące etapy rehabilitacji:

1.Etap diagnostyczno – przygotowawczy,

Umożliwia on adaptację uczestników do nowych warunków społecznych, pozwala poznać ich możliwości, postawy i zachowania w różnych sytuacjach. Na tym etapie preferuje się zajęcia grupowe integrujące uczestników oraz zajęcia manualne i ruchowe, wpływające na ogólną poprawę sprawności fizycznej. Wskazane jest również stosowanie muzykoterapii, choreoterapii socjoterapii i technik relaksacyjnych.

2. Terapia zajęciowa.

Podczas jej trwania uczestnicy wdrażani są do wykonywania określonych zadań, opanowują konkretne techniki pracy, poznają odpowiednie materiały i narzędzia oraz utrwalają nawyki związane z samoobsługą.

3. Rehabiliatacja zawodowa i społeczna.

Etap ten osiągają najsprawniejsi uczestnicy warsztatu. Ergoterapia to podstawowa metoda pracy terapeutycznej, w trakcie jej trwania wykonują oni pracę, do której zostali przygotowani podczas wcześniejszych etapów oraz zdobywają możliwie maksymalną samodzielność i zaradność życiową, podejmują kształcenie związane z poszukiwaniem miejsc pracy.

Terapia zajęciowa włącza uczestników w takie działania, które mają aspekt ruchu, zabawy, treningu i pracy. Zadania realizowane są również poprzez rozwijanie zainteresowań indywidualnych i uzdolnień plastyczno – technicznych.

Wśród zajęć realizowanych w Warsztacie wyróżnia się:

1. Zajęcia przystosowujące do pracy w poszczególnych pracowniach takich jak: muzyczno – choreograficznej, maszynopisania i ko, nauki zawodu, plastycznej, komputerowej, tkactwa kroju i szycia, stolarskiej i samoobsługi.
2. Zajęcia rozwijające ekspresję twórczą o charakterze muzyczno – ruchowym, teatralnym, plastycznym,
3. Zajęcia ogólnorozwojowe.
4. Zajęcia rehabilitacji ruchowej, psychoterapii, dostosowane do różnego rodzaju zaburzeń i schorzeń.

Celem naszego działania jest jak najlepsze przygotowanie uczestników do różnych sytuacji życiowych i warunków społecznych.

Prowadzona terapia zajęciowa miała na celu:

- rozwijanie zainteresowań uczestników w różnych dziedzinach kultury, nauki, techniki, sztuki, wychowania fizycznego sportu i turystyki.
- pogłębianie i uzupełnianie wiedzy wcześniej zdobytej przez uczestników nowymi treściami i formami, rozszerzanie horyzontów myślowych, wzbogacanie ich nowymi doświadczeniami, wyposażanie w dodatkowe umiejętności i sprawności.
- wykrywanie i rozwijanie indywidualnych twórczych uzdolnień, upodobań, talentów osób niepełnosprawnych w różnych dziedzinach kultury.
- rozwijanie aktywności społecznej i samodzielności uczestników oraz stwarzanie im sprzyjających warunków do społecznej działalności.
- organizowanie wypoczynku, rozrywki i wychowania fizycznego.

Podstawowym celem terapii zajęciowej jest przygotowanie uczestników do możliwie samodzielnego życia zgodnie z ich potrzebami, możliwościami psychicznymi, zainteresowaniami i oczekiwaniami otoczenia społecznego. Zatem celem terapii zajęciowej jest świadome włączanie podopiecznych do realizacji procesu rewalidacyjnego w zakresie wszechstronnego rozwoju ich osobowości. Terapia zajęciowa rozumiana jako nieodłączna część procesu wychowawczego, spełnia bardzo ważne zadania rewalidacyjne takie jak:

- regenerowanie sił fizycznych i psychicznych uczestników zajęć.
- rozwijanie zainteresowania w dostępnych formach aktywności twórczej.
- usprawnianie nie zaburzonych funkcji psychicznych i fizycznych.
- rozszerzanie środowiska uczestników, umożliwiając im wyrównanie niedoborów poznawczych w drodze samodzielnej aktywności.
- kompensowanie braków w rozwoju i niedoborze kontaktów emocjonalnych
- stwarzanie odpowiedniej atmosfery wzbudzającej poczucie bezpieczeństwa i zaufania.
- korygowanie nieprawidłowości rozwojowych.

W pracy z osobami upośledzonymi umysłowo kierujemy się podstawowymi zasadami wychowania, dydaktyki oraz terapii:

- **zasada akceptacji** – w myśl której osoba upośledzona powinna być akceptowana nie jako „osoba specjalnej troski”, ale jako osoba, która obarczona jest większymi trudnościami rozwojowymi i z racji tej specyficznej sytuacji ma inne potrzeby oraz prawo do szczególnej opieki i pomocy;
- **zasada pomocy** – mająca na celu pomóc uczestnikowi w aktywizacji jego sił biologicznych, w usamodzielnianiu go, w przezwyciężaniu trudności rozwojowych oraz trudności wynikających z upośledzeń. Zasada ta ukierunkowana jest także na kształtowanie właściwej atmosfery i odpowiednich warunków wychowawczych w środowisku;
- **zasada indywidualizacji** – polegająca na dostosowaniu treści kształcących, metod, środków i organizacji nauczania do indywidualnych możliwości uczestnika;
- **zasada terapii pedagogicznej**, w której szczególną uwagę należy przywiązywać do pracy w grupie, rozmów indywidualnych oraz terapii zabawowej;
- **zasada współpracy z rodziną**, której nadrzędnym celem jest wspomaganie każdego wysiłku uczestnika istotnego dla jego rozwoju.¹

Działalność Warsztatu w 2012 roku obejmowała wszechstronny rozwój wychowanków w zakresie umysłowym, społecznym, estetycznym, manualnym i fizycznym.

Istotnym elementem terapii zajęciowej jest aktywizacja uczestników, poprzez włączenie osób niepełnosprawnych do udziału w różnych dziedzinach życia. Aktywizacja uczestników terapii zajęciowej obejmuje wszystkie możliwe zakresy – od czynności samoobsługowych i porządkowych w najbliższym otoczeniu, po czynności na rzecz innych osób. W procesie aktywizacji każdy uczestnik terapii zajęciowej jest traktowany indywidualnie i podmiotowo.

Proces aktywizacji uczestników terapii zajęciowej przebiega w czterech etapach:

1. **Postawienie diagnozy społecznej** zawierającej dane o uczestniku, informacje o jego zainteresowaniach, wieku, możliwościach manualnych itp.
2. **Planowanie** czyli **opracowanie indywidualnego programu** postępowania z daną osobą, uwzględniającego indywidualne upodobania, ukierunkowanego na kształcenie właściwych postaw i zachowań.
3. **Realizacja indywidualnego programu rehabilitacji**, czyli wykonanie określonych form zajęć terapeutycznych z możliwością korekty.
4. **Ocena przebiegu procesu aktywizacji i efektów terapii zajęciowej.**

Terapia zajęciowa ma również duże znaczenie w usprawnieniu psychicznym. Sam udział w zajęciach i wykonywanie pracy podnosi wartość i przystosowanie uczestników do życia.

W swoich dążeniach staramy się przywracać naszym podopiecznym najpełniej jak można, psychiczną, fizyczną, społeczną, zawodową i nawet w pewnym stopniu ekonomiczną niezależność.

Ważnym elementem w całym procesie rehabilitacji są zajęcia z psychoterapii, rehabilitacji leczniczej i społecznej, organizujemy również zajęcia dodatkowe z zakresu kultury, turystyki i wypoczynku.

Wszystkie zajęcia prowadzimy w oparciu o indywidualne programy rehabilitacji i terapii w zakresie rozwoju: zaradności osobistej, samodzielności społecznej, form komunikowania się, znajomości i umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej, poprawy kondycji psychicznej oraz fizycznej sprzyjającej niezależności, samodzielności i aktywności oraz radzeniu sobie w trudnych sytuacjach, umiejętności niezbędnych we współżyciu i współpracy, umiejętności wykonywania różnych czynności, wynikających z form terapii zajęciowej, psychofizycznych sprawności niezbędnych w pracy i usprawnienia ruchowego.

¹ Lipkowski O. Pedagogika specjalna. Zarys. PWN W-wa 1981

V Współpraca z rodzicami i opiekunami uczestników.

Ogromnie ważną kwestią w pracy placówki na którą staramy się kłaść nacisk jest współpraca z rodzicami i opiekunami uczestników.

Współpraca z rodzicami ma za zadanie przełamywanie stereotypów, kształtowanie właściwych postaw rodzicielskich.

Formy współpracy z rodzicami:

- wywiady rodzinne i wizyty w domu rodzinnym uczestników,
- spotkania informacyjne z kierownikiem i w miarę potrzeb pozostałych członków Rady Programowej Warsztatu, dotyczące bieżących spraw związanych z pracą Warsztatu jak również z realizacją indywidualnych programów terapeutycznych uczestników,
- indywidualne konsultacje i poradnictwo dla rodziców uczestników,
- pedagogizacja rodziny
- notatki, korespondencja listowna, telefoniczna z rodzicami
- udział rodziców w spotkaniach z Radą Programową Warsztatu,
- uczestnictwo rodziców w spotkaniach integracyjnych, okolicznościowych, wspólne celebrowanie uroczystości,
- działania rodziców, opiekunów w ramach społeczności lokalnej
- zaangażowanie rodzin w podejmowaniu decyzji dotyczących kwestii pracy Warsztatu
- wycieczki integracyjne.

Zauważyliśmy, że współpraca z rodzicami przynosi efekty. Rodzice są otwarci się na współpracę z placówką, przyjmują z uwagą informacje dotyczące postępów ich podopiecznych w procesie rehabilitacji, staramy się pokazywać rodzicom pozytywny, ale i realny obraz ich dzieci, przekazujemy też informacje na temat trudności, jakie oni nam sprawiają i w jaki sposób będziemy nad tym pracować, prosząc o kontynuację tych oddziaływań w domu.

VI Opieka medyczna w Warsztacie.

Oprócz działalności terapeutycznej staramy się naszym uczestnikom w ramach posiadanych możliwości zapewnić niezbędną opiekę medyczną, zatrudniając mgr pielęgniarstwa, która oprócz pomocy medycznej, dba o higienę osobistą uczestników, promocję zdrowia, między innymi poprzez wygłaszanie wykładów oraz inicjowanie dyskusji na interesujące uczestników tematy medyczne oraz o bezpieczne i higieniczne warunki pracy uczestników.

Pielęgniarka opiekę nad uczestnikami sprawuje, przez promocję zdrowia, edukację medyczną, działalność oświatowo – wychowawczą: poprzez żywe słowo: pogadanki, rozmowy indywidualne, pobudzanie pozytywnych zainteresowań przez wzbogacanie wiedzy o zdrowiu, ochronę przed czynnikami szkodliwie wpływającymi na zdrowie, racjonalne żywienie, gazetki, broszurki, plakaty.

Opieka pielęgniarska sprawowana jest w gabinecie medycznym przy współpracy z instruktorami poszczególnych pracowni, psychologiem, rehabilitantem i kierownikiem.

Przeprowadzanie wywiadu zdrowotnego w miejscu zamieszkania uczestnika wraz z kierownikiem i psychologiem. Czynne poradnictwo u osób z chorobami: układu krążenia, obwodowego, cukrzycy, nadciśnienia tętniczego, nawracających infekcji górnych dróg oddechowych, alergii, epilepsja, otyłość, choroba wrzodowa.

Doraźne podawanie leków z apteczki znajdującej się w gabinecie (leki p. bólowe, rozkurczowe, stosowane w chorobach przewodu pokarmowego, p/zapalne, uspokajające, środki stosowania zewnętrznego: opatrunki, kompresy, okłady, maści, kremy stosowane w dermatologii, środki dezynfekcyjne) oraz leki specjalistyczne (neurologiczne i psychotropowe) na zlecenie lekarza, które to uczestnicy dostarczają we własnym zakresie do gabinetu. Na zlecenie lekarza wykonywanie iniekcji domięśniowych i podskórnych. Udzielanie I-ej pomocy w nagłych wypadkach bezpośredniego zagrożenia życia (omdlenia, stan padaczkowy, nagłe zatrzymanie krążenia – reanimacja, krwotoki żyłne i tętnicze, złamania, urazy głowy, oparzenia).

Konsultacje z rodzicami i opiekunami uczestników w sprawach dotyczących zdrowia ich podopiecznych. Nadzór nad higieną środowiska (stan sanitarno-higieniczny). Kierowanie w ramach profilaktyki na niektóre badania diagnostyczne .

Kwalifikacja zdrowotna do nauki pływania – ustalanie przeciwwskazań do zajęć na basenie oraz zwrócenie uwagi rehabilitanta na niektórych uczestników podczas pływania (padaczka, choroby serca). Kwalifikacja zdrowotna uczestników do zajęć z hipoterapii.

Kwalifikacja do zajęć na sali rehabilitacyjnej na podstawie danych z wywiadu (częstotliwość zajęć, ustalanie ograniczeń, które mogą dotyczyć intensywności czasu trwania zajęć, wyeliminowanie niektórych rodzajów lub grup ćwiczeń albo udziału w zajęciach prowadzonych w niekorzystnych warunkach, zwrócenie uwagi rehabilitanta na potrzebę indywidualnego „traktowania” uczestnika, głównie ze względu na większe zagrożenie wypadkowe związane z jego właściwościami psychofizycznymi, aktywnego udziału rehabilitanta w wyrównywaniu korekcji lub leczeniu niektórych zaburzeń – układu ruchu, otyłości).

Przeglądy higieny osobistej uczestników – u których stwierdza się stałe zaniedbania higieniczne. Przegląd czystości jest okazją do przekazania uczestnikom podstawowych informacji o higienie osobistej, sprawdzaniem posiadanej wiedzy i umiejętności utrzymania czystości ciała, odzieży, skóry, włosów. Skuteczne są indywidualne rozmowy i umotywowanie uczestnika do troski o swe ciało oraz uczenie umiejętności samokontroli czystości oraz odczuwania komfortu czystego ciała. Przegląd czystości jest także okazją do zwrócenia uwagi na objawy zaniedbywania uczestnika przez rodziców i opiekunów.

W zakresie promowania zdrowia, profilaktyki i edukacji medycznej: porady dot. standardów jakości zdrowej żywności, edukacja prozdrowotna i proekologiczna ukierunkowana na zmianę postaw i stylów życia społecznego, udzielanie wskazówek odnośnie ruchu na świeżym powietrzu, racjonalnego odżywiania, zwiększanie aktywności fizycznej poprzez propagowanie ruchu, życia bez nałogów. Edukacja w zakresie pomiaru ciśnienia tętniczego w zakresie kontroli poziomu cholesterolu we krwi, kontrolowanie masy ciała, przeciwdziałanie uzależnieniu od nikotyny – wpływ palenia czynnego i biernego na zdrowie. Porady na temat własnego leczenia nadciśnienia tętniczego, np. minimalizowanie stresu. Przekazywanie wiedzy dotyczącej higieny jamy ustnej, dbanie o stan uzębienia, wyrabianie nawyków mycia, zębów. Edukowanie w zakresie przestrzegania diet w poszczególnych jednostkach chorobowych.

VII Frekwencja uczestników na zajęciach w poszczególnych miesiącach 2012 r.

W tym miejscu warto poświęcić nieco uwagi takiemu elementowi w pracy placówki jak frekwencja na zajęciach, jest ona jednym z istotnych kryteriów oceny postępów w rehabilitacji społecznej i zawodowej uczestników.

Była ona ogólnie bardzo dobra, nieobecności spowodowane były chorobami uczestników i udokumentowane zwolnieniami lekarskimi, pobytem na leczeniu szpitalnym, pobytami na turnusach rehabilitacyjnych lub incydentalnymi zwolnieniami wynikłymi ze zdarzeń losowych.

Poniżej przedstawiamy tabelaryczne zestawienie dotyczące frekwencji uczestników na zajęciach rehabilitacyjnych w poszczególnych miesiącach roku sprawozdawczego, dane zaczerpnięte zostały z list obecności uczestników.

Poniżej przedstawiamy tabelaryczne zestawienie dotyczące frekwencji uczestników na zajęciach rehabilitacyjnych w poszczególnych miesiącach roku sprawozdawczego, dane zaczerpnięte zostały z list obecności uczestników.

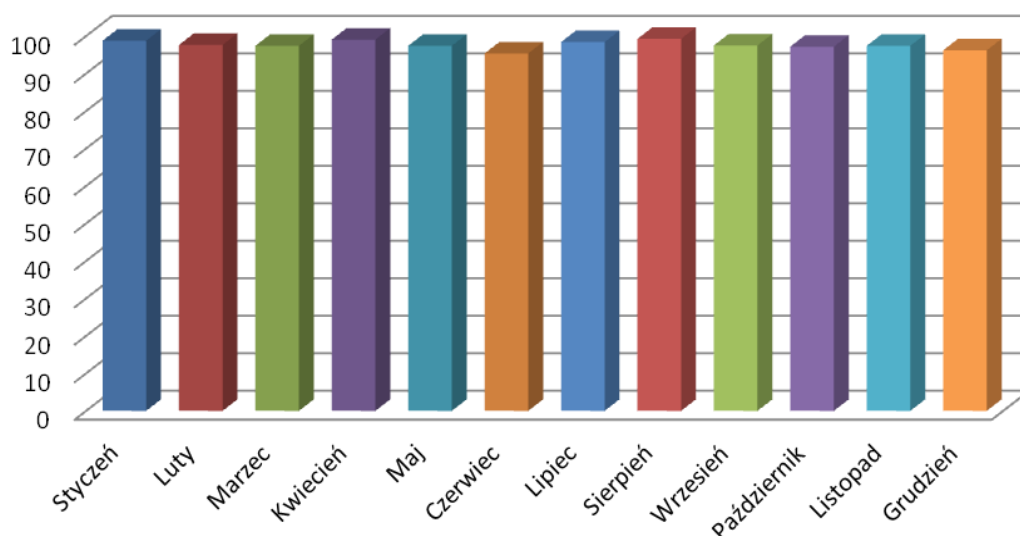
Zestawienie nieobecności uczestników (w dniach) w poszczególnych miesiącach 2012 roku

Lp	Inicjały	Miesiąc											
		I	II	III	IV	V	VI	VII od 20 do 31 urlop	VIII od 01 do 17 urlop	IX	X	XI	XII
1.	X. X.	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-
2.	X. X.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.	X. X.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	16
4.	X. X.	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5.	X. X.	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.	X. X.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
7.	X. X.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8.	X. X.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9.	X. X.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10.	X. X.	4	-	-	8	5	12	-	-	-	-	5	7
11.	X. X.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12.	X. X.	-	-	-	-	4	5	-	-	-	-	-	-
13.	X. X.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14.	X. X.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15.	X. X.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16.	X. X.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
17.	X. X.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18.	X. X.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19.	X. X.	-	-	-	-	15	20	-	-	13	4	3	9
20.	X. X.	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
21.	X. X.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
22.	X. X.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-
23.	X. X.	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
24.	X. X.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
25.	X. X.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
26.	X. X.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
27.	X. X.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13	-	-
28.	X. X.	1	3	-	-	-	-	4	-	7	5	-	-
29.	X. X.	-	3	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30.	X. X.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
31.	X. X.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
32.	X. X.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
33.	X. X.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
34.	X. X.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
35.	X. X.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
36.	X. X.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
37.	X. X.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
38.	X. X.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
39.	X. X.	-	-	16	-	-	2	5	-	-	2	5	-
40.	X. X.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-

Średnia miesięczna frekwencja uczestników w roku 2012

Miesiąc	Liczba uczestników	Frekwencja w %
Styczeń	40 osób	98,75%
Luty	40 osób	97,62%
Marzec	40 osób	97,39%
Kwiecień	40 osób	99,05%
Maj	40 osób	97,39 %
Czerwiec	40 osób	95,36%
Lipiec	40 osób	98,39%
Sierpień	40 osób	99,25%
Wrzesień	40 osób	97,5%
Październik	40 osób	97,17%
Listopad	40 osób	97,39%
Grudzień	40 osób	96,19%

Frekwencja uczestników w 2012

W prowadzonym przez nas procesie rehabilitacji ściśle zajął się formami postępowania edukacyjnego, medycznego, integracyjnego, i wychowawczego.

Uczestnicy Warsztatu realizowali swoje indywidualne programy rehabilitacji uwzględniając następujące obszary rozwojowe: zaradność, samodzielność, znajomość norm i konwencji społecznych, komunikację, kompetencje osobowościowe sprzyjające rozwiązywaniu sytuacji trudnych, umiejętności interpersonalne, naukę różnych czynności wynikających z form terapii, sprawności zawodowe oraz usprawnienia ruchowe.

Podstawowe zajęcia prowadziliśmy w ośmiu pracowniach: stolarskiej, maszynopisanania i k.o., przygotowania zawodowego, plastyczno-modelarskiej, samoobsługi, muzyczno-choreograficznej, tkactwa ręcznego kroju i szycia i komputerowej. Ponadto realizowaliśmy zajęcia z zakresu rehabilitacji ruchowej, psychoterapii.

W okresie sprawozdawczym programem rehabilitacji objętych było jak wyżej zaznaczyliśmy: **40 uczestników**, podzielonych na **osiem grup**, tak aby każdy mógł w odstępach czasowych: **co dwa tygodnie** brać udział w zajęciach poszczególnych pracowni.

VIII. Działania rehabilitacyjne w 2013 r. pracowni terapeutycznych Warsztatu, występy artystyczne, kulturalne, imprezy rekreacyjne w 2012r.

Pracownia stolarska.

Zajęcia terapeutyczne w pracowni stolarskiej wymagają poznania różnych gatunków drewna, narzędzi do obróbki, wartości technicznej drewna, aby w dalszej kolejności starać się poznać ręczną obróbkę elementów drewnianych w takich formach jak – przerzynanie, struganie, dłutowanie, wiercenie, podstawowa obsługa obrabiarki, frezarki, strugarki, wiertarki, jak również zasad bhp w korzystaniu ze wszelkich sprzętów, narzędzi i urządzeń.

Na tym polu działania w pracowni starano się wypracować prawidłowe postawy techniczne w podejściu do każdego nowego zadania, czy będzie to docinanie, wiercenie, struganie, czy proste czynności jak oczyszczanie papierem ściernym danego elementu drewnianego.

Podczas wykonywania różnych prac zwracano uwagę na motywację do różnych działań danego uczestnika (w przedziale czasowym mogą się zmieniać).

Staraliśmy się w ramach posiadanych przez uczestników realnych możliwości, ich indywidualnego poziomu sprawności i umiejętności – wyposażyć ich w takie umiejętności i wiadomości, aby w życiu codziennym zdobyli maksymalną niezależność i mogli brać czynny udział w życiu społecznym na równi z innymi rówieśnikami. Ważne jest by mogli być dumni

z własnej sprawczości i wytwórczości, zachowując przy tym godność i prawo do bycia innym.

Zajęcia terapeutyczne w pracowni stolarskiej wymagały poznania różnych narzędzi do obróbki drewna jak również zasad bhp w korzystaniu ze sprzętów, narzędzi i urządzeń. Podczas wykonywania różnych prac zwracano uwagę na motywację do różnych działań danego uczestnika. W zaprogramowaniu działań z poszczególnymi uczestnikami warsztatu, instruktor wykorzystał wybiórczo metody różnych autorów, a raczej ich poszczególne elementy, które połączone w logiczną całość prowadziły do realizacji założonych celów.

Pracę prowadziliśmy **systemem zindywidualizowanej pracy zbiorowej**, gdzie wszyscy uczestnicy zajęć realizują takie same cele, ale ze względu na różny poziom funkcjonowania celom tym podporządkowane są zadania o różnym stopniu trudności, jak również pracą **indywidualną w ramach grupy**, gdzie z danym uczestnikiem wykonuje się inne zadanie od tego, jakie wykonują pozostali uczestnicy.

U niektórych uczestników występują pewne chorobowe elementy powiązane z zaburzeniami spostrzegania tzn. mają liczne trudności uniemożliwiające im wykonywanie czynności życia codziennego i opanowanie prostych czynności zawodowych. Są to trudności związane z:

- oceną odległości, gdy dwa przedmioty nie dotykają się bezpośrednio,
- utrzymaniem określonego porządku działań
- wyobrażeniem sobie przebiegu czynności,
- orientacją w czasie.

W tych przypadkach zastosowane zostały pewne aspekty metody F.Affolter zalecane w przypadku zaburzeń spostrzegania, gdzie wybrane założenia tej metody mogą być pomocne tym, którzy nie są zdolni do samodzielnego zaprogramowania i wykonania czynności złożonych, Została zwrócona uwaga na **metodę ośrodków pracy**, gdzie opiera się ona na zainteresowaniach uczestnika, które są bodźcem dla uwagi i zdolności spostrzegania. Wiemy, że osoby upośledzone umysłowo poznają pewne zjawiska wolniej i mniej dokładnie, odmiennie, jak również często proces kojarzenia zakłócany jest stanami emocjonalnymi i istnieje potrzeba na wdrażanie innych form wypowiedzi niż słowne.

W pracowni stolarskiej taką formą ekspresji jest rzeźbienie w drewnie lipowym, jak również modelowanie w glinie i odlewy gipsowe prac, gdzie ten rodzaj ekspresji daje uczestnikowi możliwość swobodnego wyrażania myśli, jest pewnym obejściem rygorów pracy typowo poznawczej.

Piłowanie i szlifowanie drewna pozwalało uczestnikom szybko zauważyć wyniki ich pracy (gładka powierzchnia), jeszcze szybciej można taki efekt zaobserwować przez struganie drewna strugiem (heblowanie), jak również różne struktury drewna i rodzaje.

Uczestnicy wykonywali z drewna sosnowego z siedziskiem dębowym „małe taborety”, co wiązało się z takimi czynnościami jak docinanie, wiercenie, klejenie kilku elementów w całość, oczyszczanie i lakierowanie. Wykonane były także „duże taborety”, gdzie więcej było ozdób w postaci miejsc frezowanych. Wyrób „taboretów” kryje w sobie różnorodność materiałową, a także różnorodność formy

Uczestnicy wycinali ze sklejki różne wzory „Aniołów”, aby następnie rozpocząć oczyszczanie papierami ściernymi, tarnikami, czy dłutami rzeźbiarskimi w miejscach źle wyciętych.

Uczestnicy podejmowali próby rzeźbienia w drewnie lipowym różnych motywów jak: „Krucyfiks”, „Ramki rzeźbione do lusterek” z różnymi motywami.

Uczestnicy wykonywali na zajęciach w pracowni stolarskiej z zakupionych płyt laminowanych szafki meblowe wiszące na ścianach. Było to trudne zadanie dla uczestników, ponieważ mebel musiał być wykonany precyzyjnie, aby ładnie wyglądał, jak również wchodziła w grę dość duża cena za materiał i nie mógł być źle wykonany, czy zniszczony.

Szafki ścienne zostały wykonane bardzo dobrze i estetycznie. Uczestnicy ciesząc się z wykonania szafek nauczyli się dobierać płytę, łączyć elementy na kołki, wiercić otwory i mocować na wkręty uchwytów.

Wykonywali deseczki do mięsa i warzyw z różnego rodzaju drewna; dąb, akacja, buk, sklejka -

nadając przy tym różne wzory swoim wytworom takie jak: grusza, świnka, prostokąt, kwadrat. Prace rzeźbiarskie cieszyły się dużym zainteresowaniem, ale jest to dość trudna praca, nie zawsze zakończona sukcesem. Uczestnicy trzymają prawidłowo dłuto, aby się nie skaleczyć, potrafią dobierać sobie dłuta do danego kawałka drewna lipowego.

Uczestnicy w trakcie zajęć utrzymywali porządek w miejscu pracy, czyścili narzędzia, decydowali co będzie przydatne a co jest już bezużyteczne, stosując zasady BHP.

Uczestnicy z pracowni stolarskiej brali czynny udział w obłożeniu płytkami schodów betonowych. Poznali jak urabiać klej do płytek, jak mocować mieszadło do wiertarki i jak ono wygląda, fugowali ułożone płytki i czyścili po fugowaniu.

Wiele własnych pomysłów do zrealizowania podsuwali sami uczestnicy. Kiloro uczestników starało się wykonywać drobne remonty w swoim domu pytając się o radę – w tym także uczestniczki. Praca przynosi różne efekty, ale sama decyzja na gotowość podjęcia się takiego zadania jest sama w sobie godna pochwały.

Wśród metod pracy w tej pracowni oprócz w/w możemy wyróżnić: metody słowne takie jak: dostarczanie wiadomości, społecznego porozumiewania się na drodze umowy, pogadanka, rozmowa, dyskusja, opis, instrukcje, metody praktyczne w tym: samodzielnych doświadczeń, zadań stawianych przez terapeutę, ćwiczeń, realizacja zadań wytwórczych, odtwarzania, metody oglądowe w tym: pokazu i obserwacji, bezpośredniego odbioru, objaśniająco – pogładowe takie jak: pokaz, stosowanie wzmocnień pozytywnych, instruktor bezpośredni, prezentację, elementy treningu umiejętności zachowań społecznych w tym trening podstawowych umiejętności komunikacji społecznej, trening asertywności.

Pracownia samoobsługi.

Zajęcia w pracowni samoobsługi nastawione były na zdobywanie przez uczestników maksymalnej niezależności życiowej w zakresie zaspokajania podstawowych potrzeb oraz osiągnięcie przez nich zaradności w codziennym życiu, adekwatnie do indywidualnego poziomu ich sprawności i umiejętności.

Zgodnie ze specyfiką pracowni samoobsługi zajęcia z uczestnikami prowadzone były w zakresie czynności dnia codziennego. Koncentrowano się na systematycznym rozwijaniu przy pomocy różnych metod ich sprawności, umiejętności i cech indywidualnych do możliwego dla nich maksimum i na uczeniu przystosowania się do oczekiwań społeczeństwa, w którym żyją.

Celem prowadzonej pracy była pomoc w rozwijaniu wszystkich ich uzdolnień tak, by pomnożyć ich kompetencje i zredukować uzależnienie od innych osób.

Ćwiczone czynności samoobsługowe w zakresie higieny osobistej, ubierania się, jedzenia; załatwiania potrzeb fizjologicznych, wykonywania prostych czynności dnia codziennego takich jak przygotowywanie posiłków, sprzątnię, pranie, prasowanie, robienie zakupów, załatwianie korespondencji, opłata rachunków, samodzielne poruszanie się (np. autobusem), umiejętne wykorzystywanie wolnego czasu, nawiązywanie i utrzymywanie kontaktów społecznych, gospodarowanie pieniędzmi.

Zasadniczy nacisk położony był na zajęcia praktyczne. W trakcie nich kształtowano pośród uczestników nawyki higieniczne, dbałość o wygląd zewnętrzny, czystość ciała, włosów, zębów, ubrania, obuwia, stosowanie kosmetyków, odzieży ochronnej podczas pracy.

Prowadzone były pogadanki na temat odpowiedniego ubierania się w zależności od pory roku, temperatury otoczenia, stanu pogody, wyjść i spotkań okazjonalnych, częstym zmienianiu bielizny itp.

Jednym z elementów ćwiczeń było zachowywanie czystości w pomieszczeniach.

Uczestnicy zmywali naczynia kuchenne, zamiatali i myli podłogi, prali i prasowali bieliznę kuchenną, odkurzali i myli sprzęty kuchenne i sanitarne, lustra, glazurę ścienną, układali w szafkach itp.

Podczas tych zajęć uczyli się obsługiwania pralki automatycznej /ustawiania programatora, segregowania bielizny kuchennej, stosowania i dozowania detergentów/ obsługiwania odkurzacza, ustawiania żelazka i deski do prasowania.

Inną formą terapii były zajęcia kulinarne.

Uczestnicy samodzielnie przygotowywali różne posiłki. Wykonywali kanapki, sałatki, surówki, gotowali zupy i inne dania gorące, sporządzali desery, gorące napoje / herbata, kawa, kakao, kompot, i inne / piekli ciasta i ciasteczka .

Sporządzali także ciastka z masy solnej dla pracowni plastycznej. Ćwiczyli swoje umiejętności manualne poprzez rozdrabnianie produktów za pomocą noża, tarki jarzynowej, robota kuchennego.

Nabywali takie umiejętności jak dobór odpowiednich składników, produktów, odpowiednie ich wykorzystywanie, rozdzielanie, porcjowanie. W trakcie zajęć kulinarnych uczyli się współpracy i współdziałania w grupie (podział pracy).

Innym elementem ćwiczeń było gotowanie zup, warzyw, kasz, makaronów, sporządzanie zapiekanek, ciast.

Doskonalili oni koordynację wzrokowo-ruchową, spostrzegawczość, pamięć, samodzielność, cierpliwość i wytrwałość. Podczas tych zajęć praktycznych uczyli się dozowania odpowiednich produktów spożywczych /pojemność, wielkość, ilość, ciężar/

Ważnym elementem ćwiczeń była nauka kulturalnego zachowywania się przy stole i używanie zwrotów grzecznościowych podczas spożywania posiłków.

Podczas tych zajęć uczestnicy pilnowali czasu gotowania, smażenia, pieczenia, stosowania odpowiednich przypraw, porcjowania posiłków. Uczyli się również korzystania ze sprzętu AGD takiego jak: robot kuchenny, kuchnia elektryczna (piekarnik), opiekacz do kanapek, frytkownica, mikser i inne.

Wdrażano wśród uczestników zasady racjonalnego odżywiania. Na ten temat prowadzone były pogadanki, czytano poradniki, broszury, przepisy kulinarne itp.

W związku z nauką i poznawaniem tradycji, obyczajów uczestnicy przygotowywali świąteczne potrawy na warsztatowe spotkania z okazji: Walentynek, Świąt Wielkanocnych, Dnia Kobiet, Dnia Matki, rocznicy funkcjonowania Warsztatu, Świąt Bożego Narodzenia itp.

Uczyli się także korzystania z treningu ekonomicznego: poznawania wartości pieniędzy, operowania pieniędzmi, robienia zakupów, doboru odpowiednich produktów, planowania wydatków, załatwiania korespondencji, regulowania rachunków itp.

Podczas grupowych wyjść do kina, teatru, na koncert, do pizzerii uczyli się odpowiedniego zachowania w tych placówkach i pełnienia ról społecznych.

W minionym okresie odbywały się wycieczki krajoznawcze. W trakcie ich trwania uczestnicy wykorzystywali nabyte umiejętności z zakresu samoobsługi podczas samodzielnego mycia się, ubierania, odpowiedniego zachowania się przy stole, w restauracji, w autokarze, w miejscach kultu, w muzeach i inne.

W czasie minionego roku odbywały się różne spotkania z rodzicami i opiekunami uczestników, podczas których konsultowano dalsze działania mające na celu zwiększenie efektywności pracy.

W ramach hortiterapii rozwijano wśród uczestników umiejętności ogrodnicze. Uczestnicy sadzili kwiaty w skrzynkach i donicach, krzewy i drzewka w ogródku, przekopywali ziemię, usuwali chwasty, grabili i oczyszczali grządki, przycinali rośliny, kosili trawy, podlewali rabatki, ogródek skalny, sprząтали alejki i teren wokół WTZ oraz pomieszczenia piwniczne. Zapoznawali się też z narzędziami ogrodniczymi i sposobami ich użytkowania. Wyrabiano i pogłębiano w nich umiejętności związanych z pracami pielęgnacyjnymi przy roślinach, uświadamiano o konieczności dbania o środowisko. Opiekowali się również kwiatami doniczkowymi, roślinami i rybkami akwariowymi, papugą oraz dokarmiali okoliczne ptaki i inne zwierzęta potrzebujące pomocy. Poprzez wykonywanie różnych prac na zewnątrz uczestnicy mieli zapewniony stały kontakt z przyrodą, co stwarzało warunki do uwrażliwienia na piękno natury i czerpania radości z obcowania z nią. Zajęcia te pozwalały na całkowite odprężenie i obniżenie stresu.

Miniony rok zaowocował zwiększoną aktywnością uczestników i udoskonaleniem czynności związanych z samoobsługą.

Do zadań tej pracowni należało również rozwijanie poczucia smaku i estetyki oraz wyzwalanie własnej ekspresji twórczej uczestników, poprzez nauczenie gustownego dekorowania wnętrz mieszkalnych, wykorzystania przedmiotów artystycznych zdobiących dom.

Ćwiczone kształtowanie stosunków czasoprzestrzennych: upływu czasu, punktualność, pory dnia, tygodnia, miesiąca, roku, odległość, wielkość, ciężar itp.

Wdrażano systematycznie naukę zasad zachowania w miejscu pracy, miejscu publicznym, zasad dobrego i właściwego zachowania się - stosowania słów pozdrowienia, pożegnania, form grzecznościowych wobec osób starszych, kobiet, przełożonych, kolegów i innych.

Miniony okres zaowocował dalszym rozwojem umiejętności poszczególnych osób z zakresu samoobsługi. Uczestnicy wykazują coraz większą samodzielność, zaczęli bardziej dbać o higienę osobistą, używają zwrotów grzecznościowych.

Wśród metod pracy w tej pracowni możemy wyróżnić: metody słowne takie jak: dostarczanie wiadomości, społecznego porozumiewania się na drodze umowy, pogadanka, rozmowa, dyskusja, opis, instrukcje, metody praktyczne w tym: samodzielnych doświadczeń, zadań stawianych przez terapeutę, ćwiczeń, realizacja zadań wytwórczych, odtwarzania, metody oglądowe w tym: pokazu i obserwacji, przykładu, bezpośredniego odbioru, objaśniająco – poglądowe takie jak: pokaz, lektura, audycje radiowe i telewizyjne, trening umiejętności zachowań społecznych w tym: trening podstawowych umiejętności komunikacji społecznej.

Pracownia nauki zawodu.

Praca zawodowa ma bardzo duże znaczenie dla większości ludzi. Przygotowanie się do niej oraz okres aktywności zawodowej zajmuje w życiu człowieka długi okres, trwający od młodości do wieku starczego. Problemy zawodowe, z jakimi zwykle borykają się osoby niepełnosprawne związane są z wyborem zawodu, ewentualnie jego zmianą, przygotowaniem się do pracy zawodowej i jej uzyskaniem, adaptacją zawodową i w efekcie utrzymaniem się w zatrudnieniu.

Terapia zajęciowa ma również za zadanie przygotowanie uczestnika do pracy zawodowej. Terapia zajęciowa poprzez swoją zorganizowaną, zaplanowaną i dostosowaną do indywidualnych potrzeb działalność wpływa na rozwój umiejętności zawodowych. W Warsztacie Terapii Zajęciowej szczególną rolę odgrywa w tym procesie pracownia nauki zawodu.

W tej pracowni jednym z najważniejszych rodzajów terapii zajęciowej była metoda ergoterapii.

Ergoterapia – terapia poprzez pracę, polega na dostosowaniu pracy do możliwości uczestnika, uwzględniając jego zainteresowania i umiejętności. Ergoterapia opiera się głównie na wiedzy medycznej, psychologicznej, socjalnej i rzemieślniczej. Ergoterapia jest ważnym środkiem leczniczym prowadzącym do usprawnienia osób niepełnosprawnych, jest formą terapii, która dzięki różnorodności form i materiałów terapeutycznych pozwala uczestnikom nauczyć się jak największej samodzielności, niezależności i aktywności. Celem ergoterapii jest takie przygotowanie niepełnosprawnych, aby spełnić ich potrzeby zawodowe, socjalne tak, aby znowu mogli brać aktywny udział w życiu w pełnym tego słowa znaczeniu.

Rehabilitacja zawodowa zajmuje się przywróceniem zdolności do aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych. Możliwości zarobkowania, twórczego działania są naturalną potrzebą człowieka. Rolą rehabilitacji zawodowej jest, więc zrealizowanie tego postulatu poprzez naukę zawodu możliwego do wykonywania przy panującej dysfunkcji inwalidy.

Uczestnicy biorący udział w zajęciach opanowywali i rozwijali w sobie:

- szacunek, zamiłowanie do pracy oraz dyscyplinę pracy
- poczucie obowiązku i dyscypliny pracy
- poszanowanie mienia społecznego
- zapoznawali się z zasadami bezpieczeństwa i organizacji pracy
- uczyli się oszczędnego i racjonalnego gospodarowania materiałami
- uczyli się podstawowych zasad higieny osobistej i w miejscu pracy
- zapoznawali się z rolą i miejscem techniki we współczesnym świecie
- zapoznawali się z najczęściej spotykanymi urządzeniami technicznymi i zastosowaniem ich w codziennym życiu

- poznawali elementy wiedzy o wybranych zawodach i gałęziach działalności gospodarczej
- rozwijali motywację do pracy i tempo pracy
- uczestnicy wdrażani byli do samokształcenia i systematycznego podnoszenia wiedzy zawodowej, technicznej i ekonomicznej oraz kultury zawodowej i ogólnej
- uczestnicy zapoznawali się z metodami poszukiwania miejsc pracy – czytanie ogłoszeń prasowych, słuchanie audycji w radiu, zapoznawanie się z ofertami urzędu pracy
- uczyli się kompletować odpowiednie dokumenty wymagane przy składaniu podań o pracę, odpowiedzi na oferty.

W minionym okresie uczestnicy opanowywali wykonanie takich przedmiotów jak: wycieraczek, szczotek oraz makram. Różny stopień upośledzenia – umysłowego i ruchowego – wymagał indywidualnego dostosowania rehabilitacji zawodowej do poszczególnych przypadków.

Praca ta polegała na wykonywaniu takich czynności jak przy:

wyplataniu wycieraczek: zakładanie osnowy na drewnianą ramę (wiązanie pętli na sznurku od osnowy, założenie go na kołki, utrzymanie odpowiedniego naciągu na kołkach), przeplatanie sznurków (kontrolowanie przeplatania – obserwowanie czy nie nastąpiła pomyłka w kolejności poszczególnych kołków, pamiętanie o częstym dopychaniu sznurków metalowym widelcem, dokładne ich ściąganie) i zakańczanie wycieraczki stosując wzór wykończeniowy;

wykonywaniu szczotek: rozpoczęcie pracy od odpowiedniego otworu w oprawie dolnej, wykonanie pierwszego przeplotu, przeplatanie drutu z włosiem przez otwory w oprawie dolnej – równe składanie dozowanego włosia, ocena prawidłowej grubości dozowanych pęczków włosia i ewentualne dodanie lub ujęcie włosia, łączenie drutu w przypadku jego zerwania – odpowiednie wykonanie skrętu drutu, skręcanie oprawy dolnej z oprawą górną;

oraz makram: odmierzanie sznurka sizalowego, wiązanie makram przy zastosowaniu różnego rodzaju węzłów: zwykłego, płaskiego, kokardowego, podwójnego – samodzielny dobór węzłów przez uczestników, dokładne ściąganie poszczególnych sznurków, odpowiednio mocne wiązanie węzłów, wiązanie koszyków na doniczki.

Praca przy wspomnianych wyrobach, poprzez wykonywanie ruchów przedmiotowo-narzędziowych, rozwija sprawność rąk, usprawnia analizę i syntezę wzrokową i słuchową, koordynację wzrokowo-ruchową. Wykonując różne wyroby uczestnicy nabywają nawyk prawidłowej postawy ciała oraz pozycji ręki, poszerzają zakres ruchów ręki, nadgarstka, palców, usprawniają prawidłowy chwyt, nabywają koordynację pracy obu rąk, ćwiczą umiejętność planowania i działania. Wśród metod pracy w tej pracowni możemy wyróżnić: metody słowne takie jak: dostarczanie wiadomości, społecznego porozumiewania się na drodze umowy, pogadanka, rozmowa, dyskusja, opis, instrukcje, metody praktyczne w tym: samodzielnych doświadczeń, zadań stawianych przez terapeutę, ćwiczeń, realizacja zadań wytwórczych, odtwarzania, metody oglądowe w tym: pokazu i obserwacji, przykładu, bezpośredniego odbioru, objaśniająco – poglądowe takie jak: pokaz, lektura, audycje radiowe i telewizyjne, stosowanie wzmocnień pozytywnych, instruktarz bezpośredni, prezentację, trening umiejętności zachowań społecznych w tym trening podstawowych umiejętności komunikacji społecznej, trening zachowań rynkowych pro ekonomicznych, trening rozwiązywania problemów w trudnych sytuacjach międzyludzkich, trening asertywności, trening przygotowania do podjęcia pracy.

Pracownia maszynopisania i ko.

Realizowane tu były następujące zadania: doskonalenie pisania, prawidłowego zapisywania liter, cyfr, przez ćwiczenia kompensacyjno-korekcyjne, rozszerzanie zakresu słownictwa przez quizy tematyczne, rozwiązywanie zagadek, krzyżówek przygotowywanie programów okolicznościowych, naukę piosenek, krótkich form scenicznych. W ramach zajęć pracowni rozwijano:

- Naukę pisania podań, życiorysów i innych pism
- podstawową obsługę i zastosowanie w życiu codziennym komputera, drukarki i kserokopiarki

- pamięć, orientację przestrzenną, logiczne myślenie, analizę i syntezę podczas układania puzzli i różnego rodzaju klocków
- korzystanie z mapy – poznawanie okolicy WTZ i lokalizacji urzędów i instytucji na terenie Radomia
- rozwój intelektualny i umysłowy przez czytanie książek, rozwiązywanie krzyżówek, rozmowy w grupie, dzielenie się nawzajem swoją wiedzą i doświadczeniem
- kulturę słowa przez czytanie książek
- zdolność współżycia z innymi ludźmi w życiu codziennym przez znoszenie różnych przeciwności, dochodzenie do kompromisów w różnych sprawach
- rozwijano w uczestnikach poczucie gustu, estetyki, przez słuchanie odpowiedniej muzyki, oglądanie filmów z kaset video i telewizji.

Podczas zajęć edukacyjnych czytane były książki z literatury pięknej, powieści, wiersze, prasa i z dziedziny psychologii. Książki czytane były przez instruktora lub uczestnika z dobrą dykcją i potrafiącego zaciekać słuchacza. Po skończonej lekturze często rozpoczynano dyskusję, aby można było zapamiętać tekst lub podzielić się refleksjami jakie wywołała lektura.

Uczestnicy odwiedzali i utrzymywali kontakty z uczestnikami innych warsztatów z Radomia, Pionek, Koźienic, Jedlanki i innych miejscowości. Podróże, wycieczki, spacer i wyjazdy na imprezy okolicznościowe do ośrodków kultury sprzyjały nawiązywaniu nowych znajomości. Niektórzy podtrzymywali te znajomości przez kontakty listowe, telefoniczne lub za pomocą łącz internetowych. Wspólne zabawy z okazji imienin, zabawy sylwestrowe, karnawałowe i inne spotkania towarzyskie były okazją do dzielenia się swoimi przeżyciami. Stworzona została odpowiednia atmosfera do prowadzenia rozmów i wzmocnienia poczucia przynależności do społeczności, w której żyją.

Wśród metod pracy w tej pracowni możemy wyróżnić: metody słowne takie jak: dostarczanie wiadomości, społecznego porozumiewania się na drodze umowy, pogadanka, rozmowa, dyskusja, opis, instrukcje, metody praktyczne w tym: samodzielnych doświadczeń, zadań stawianych przez terapeutę, ćwiczeń, realizacja zadań wytwórczych, odtwarzania, metody oglądowe w tym: pokazu i obserwacji, bezpośredniego odbioru, objaśniająco – poglądowe takie jak: pokaz, lektura, audycje radiowe i telewizyjne, samodzielnego dochodzenia do wiedzy w tym: problemowa, drama, inscenizacji, sytuacyjna, symulacyjna, stosowanie wzmocnień pozytywnych, instruktarz bezpośredni, prezentację, trening umiejętności zachowań społecznych w tym trening podstawowych umiejętności komunikacji społecznej, trening asertywności, metodę inscenizacji.

W ramach zajęć tej pracowni uczestnicy w minionym roku zapoznawali się z lokalizacją i przeznaczeniem wielu urzędów znajdujących się na terenie Radomia. Wspólnie wychodzili do urzędów pocztowych w celu płacenia rachunków, wysyłania listów i innej korespondencji. Uczestnicy poznawali materiały, które można kupić na poczcie tzn.: znaczki, pocztówki, koperty, karty okolicznościowe.

Uczestnicy uczyli się kupowania biletów wstępu do kina, teatru oraz zachowania się przed oraz w czasie seansu filmowego i teatralnego. Z pomocą instruktorów wybierali odpowiedni numer sali oraz drogę do zajęcia odpowiedniego miejsca w kinie teatrze.

Występy artystyczne to stały element pracy WTZ. Uczestnicy poznają sposoby wyrażania różnych emocji, zachowań, postaw na scenie przed publicznością. Występy artystyczne to również prezentacja pracy i dorobku całego Warsztatu.

Występy artystyczne na scenie dają możliwość zaprezentowania swoich umiejętności, a przez to budują poczucie własnej wartości. Dają przykład do naśladowania dla innych uczestników i wiarę we własne możliwości. To również sztuka opanowania strachu i swoich emocji, jakie towarzyszą na scenie.

Pracownia Maszynopisania i k.o. przy współpracy z pracowniami: muzyczną - choreograficzną przygotowywała programy artystyczne na różne okazje takie jak: Dzień Kobiet, Wielkanoc, Dzień Matki, siedemnasta rocznica funkcjonowania Warsztatu, Boże Narodzenie itp. na terenie Warsztatu oraz występy w miejscach publicznych na wielu scenach.

Współpracowaliśmy w roku sprawozdawczym z wieloma ośrodkami zajmującymi się osobami niepełnosprawnymi z Radomia, Pionek, Jedlanki. Uczestnicy brali udział w licznych zabawach w Pionkach, utrzymując przyjaźnie z innymi uczestnikami z warsztatów i ośrodków wychowawczych i opiekuńczych. Tradycją była już współorganizacja i udział artystyczny Warsztatu w Radomskich Dniach Godności.

Wycieczka jest podstawową i najważniejszą formą dydaktyczną wykorzystywaną w nauczaniu zintegrowanym, a często stosowaną formą w etapie kształcenia.

Wyjazdy na wycieczki były dla uczestników atrakcyjne i silnie motywujące do działania jak również niepowtarzalną okazją dla uczestników w odkrywaniu świata przyrody, sztuki i kultury.

W sierpniu Wycieczka w Bieszczady była najważniejszą i największą atrakcją przewidzianą dla uczestników w roku 2012, zapisał się również w pamięci uczestników wyjazd na Wawel do Krakowa.

Organizowane wycieczki i spacerowały wyrabiały samodzielność uczestników w zakresie orientacji przestrzennej, poznawania nowego środowiska, uczyły posługiwania się białą laską. Zajęcia ruchowe z piłką i innymi pomocami dydaktycznymi na placu przed WTZ wzbudzały ducha rywalizacji, zachęcały do wysiłku fizycznego. Niezwykle ważnym elementem naszej pracy okazało się dbanie o estetykę okolicy naszej placówki. Koszenia trawy, dbanie o czystość placu i terenu wokół całego warsztatu był dla niektórych uczestników ważnym wydarzeniem w całym dniu, albo nawet tygodniu. Uczestnicy nabywali umiejętność koszenia kosiarką i sposoby posługiwania się prostymi narzędziami ogrodniczymi. Niezwykle ważne było poznanie narzędzi i możliwości ich wykorzystania w celu poprawy wydajności pracy i ułatwienia sobie pracy.

Uczestnicy mieli również w roku 2012 organizowane spotkania religijne przez czynne uczestnictwo i prowadzenie liturgii na mszach świętych w kościołach i kaplicach na terenie Radomia i na Jasnej Górze. Uczestnicy czytali pisma, modlitwy, przygotowywali psalmy i żywo śpiewali pieśni.

Poniżej przedstawiamy chronologiczne kalendarium najważniejszych wydarzeń związanych z rekreacją i uspołecznieniem uczestników w minionym 2012 roku :

12.01. - Kino Helios „Kot w butach”. Uczestnicy oglądali film w nowej technologii 3D zakładając okulary. Film spodobał się bardzo.

07.02. - Teatr Radomski „Zemsta” A. Fredry – zapoznanie się uczestników z klasyką komedii (dialog, intryga, komizm sytuacyjny).

9.03. - Udział w koncercie umuzykalniającym w Sali Koncertowej Urzędu Miejskiego w Radomiu wystąpiła Radomska Orkiestra Kameralna. Uczestnicy brali udział w cyklu koncertów edukacyjnych, gdzie mogli poznać repertuar klasyczny, rodzaje instrumentów, sposoby prezentacji i w ogóle jak przebiega koncert muzyczny z wykonaniem instrumentów klasycznych.

22.03. - Występ Teatru z Krakowa. Niezwykle spotkanie z aktorami. Poznanie pracy aktorskiej od zalepcza. Zaangażowani zostali wszyscy uczestnicy w warsztaty teatralne. Spotkanie przebiegało w atmosferze zabawy.

19.04. - Multikino „Galeria Słoneczna” film „Stawka większa niż śmierć” - uczestnicy pierwszy raz odwiedzili to kino i mogli zapoznać się z rozwiązaniami technicznymi umożliwiającymi dostanie się do kina na najwyższym piętrze. Dla niektórych przeżyciem była jazda schodami ruchomymi.

8.05. - Teatr Radomski „Alicja w krainie czarów” - Na specjalne zaproszenie teatru. Uczestnicy poznali rozwiązania techniczne użyte w spektaklu które umożliwiły przeniesienie się do świata wyobraźni, bajek i czarów. Spektakl niezwykle barwny wzbudzających u wszystkich uczestników emocje i zaniepokojenie.

28.05. - Kino Helios „Król Maciuś I” - Jeden z trzech obrazów z audiodeskrypcją, czyli komentarzem umożliwiającym wysłuchanie i przeżyciu filmu dla osób niewidomych. Nowe doświadczenie dla wszystkich oglądających filmy w tradycyjny sposób.

04.06. - Kino Helios „Król Lew” - film z audiodeskrypcją
04.06. - Kino Helios „Król Lew” - film z audiodeskrypcją
14.06. - Kino Helios „Magiczne drzewo” - film z audiodeskrypcją.
09.10. – Sala Koncertowa Urzędu Miejskiego w Radomiu. Występy artystyczne z okazji Roku Korczakowskiego.
30.10 – Wyjazd do Muzeum Okręgowego im. Jacka Malczewskiego w Radomiu – zwiedzanie z przewodnikiem wystawy „Malarstwa Polskiego”.

Rok 2012 obfitował w wiele wycieczek i wyjazdów, imprez integracyjnych poza Radomiem w tym:

09.02. - Bal karnawałowy w Krzyżanowicach w „Zajeździe Hżeckim” - wspólna zabawa z osobami niepełnosprawnymi z wielu okolicznych placówek.

14.02. - Wyjazd na bal karnawałowy i „walentynkowy” do Pionek. Uczestnicy brali udział w zabawach, konkursach.

25.05. - Udział w I Rajdzie pieszym im. Janusza Korczaka Radom – Rajec Poduchowny: Zbiórka na dworcu PKP, wyjazd pociągiem do Antoniówki, spacer po Puszczy Kozienickiej z przewodnikiem po najciekawszych miejscach puszczy, ognisko integracyjne w Ośrodku Harcerskim w Rajcu Poduchownym.

Wyjazd w Bieszczady nad Solinę do Polańczyka 29-31 sierpień 2012

29.08 - rejs statkiem po Jeziorze Solińskim. Na statku śpiew taniec. Wieczorem zabawa przy muzyce dyskotekowej do godziny 22⁰⁰.

30.08 - zwiedzanie Cerkwi, punktu widokowego na całe Bieszczady, pamiątkowe zdjęcie całej grupy, oglądanie żubrów żyjących na wolności, pamiętny obiad w „Siekierzadzie”, spacer po górach w Bieszczadzkim Parku Narodowym, odwiedziny muzeum zwierząt w Nowsiólkach, a wieczorem grill i zabawa przy skrzypcach i akordeonie, gitarze, przy ognisku śpiewanie biesiadne.

31.08– w drodze powrotnej zwiedzanie okazałego pałacu w Łańcucie (sale i salony, powozowni z licznymi karetami i innymi pojazdami zaprzęgowymi, oranżeria).

05.09. - Wyjazd do Siczek i spacer wokół jeziora w Krajobrazowym Parku Narodowym przy Puszczy Kozienickiej.

07.09. - Wyjazd na Jasną Górę z modlitwą dziękczynną i prośba o opiekę NMP Królowej Polski.

23.11. - Wyjazd do Krakowa: zwiedzanie Wawelu, komnat, sal i salonów, pobyt na Wawelu odnalezionym – archeologiczne znalezisko starego Krakowa; odwiedziny cerkwi prawosławnej w Krakowie i powrót do Radomia.

Oprócz wyżej wymienionych imprez w 2012 r przeprowadziliśmy spotkania z zakresu rekreacji i turystyki oraz kultury mające na celu stworzenie osobom niepełnosprawnym możliwości wszechstronnego rozwoju. Imprezy te uwzględniały rozwój percepcji wielozmysłowej, a także wskazywały pozytywne wzorce zachowań w tym asertywnych) kształtujących komunikowanie się z innymi ludźmi. Były to imprezy pt. „Powitanie wiosny, Spotkanie Wielkanocne, Jesteśmy artystami, Spotkanie Wigilijne”.

Pracownia plastyczno – modelarska.

Zajęcia w tej pracowni miały na celu rozwijanie osobowości uczestników na wielu płaszczyznach: usprawnienia manualnego, ćwiczenia koordynacji wzrokowo ruchowej, ćwiczenia skupienia i spostrzegawczości.

Uczestnicy warsztatów terapii zajęciowej na zajęciach w pracowni plastyczno-modelarskiej w 2012 r. wykonywali plan zajęć, który miał na celu przede wszystkim uczulić poszczególne osoby biorące udział w tych zajęciach na zjawiska zachodzące w świecie sztuk plastycznych, a także poprzez bezpośrednie działanie twórcze wpłynąć na osobowość konkretnych osób, o bardzo zróżnicowanej możliwości postrzegania świata poprzez sztukę.

Możliwość zrozumienia procesów, oraz oddziaływania sztuki na osoby niepełnosprawne wydaje się jedynie wtedy możliwa, kiedy poszczególne osoby biorą bezpośredni udział w procesach twórczych, czyli w konkretnych zadaniach przedstawionych w programie zajęć.

Jednym z podstawowych zadań o charakterze twórczym, w którym uczestnicy brali udział było malowanie ceramiki białej w dowolne wzory, ornamenty roślinne i zwierzęce, a także przedstawienia o tematyce związanej ze Świętami Bożego Narodzenia, lub Świętami Wielkanocnymi. Czynności te miały wpływ na rozwój jednostki poprzez działanie w grupie i miały na celu wydobyć od osób biorących udział w tych zadaniach postawy kreatywnej, samodzielnej i zorganizowanej.

W pracach programowych podczas zdobienia odlewów gipsowych, osoby nie mogące wykonać czynności zdobniczych, w czasie tych zajęć zajmowały się ich czyszczeniem i przygotowaniem do dalszych procesów. Działanie takie daje poczucie pracy w grupie a uczestnik nie czuje się odosobniony. Rekompensatą dla uczestników są tzw. „zajęcia o dowolnej tematyce”, gdzie uczestnicy sami mogą wybrać dla siebie zadanie kierując się swoimi pasjami i upodobaniami, czymś w czym mogą się poczuć zrelaksowani i w jakimś stopniu spełnieni. Metoda ta daje uczestnikom wiele radości. Można by tu mówić o pracy mającej na celu wdrożenie pewnych umiejętności i o pracy relaksacyjnej, co w obydwu przypadkach wpływa na całość i staje się procesem rehabilitacyjnym, w którym biorą udział uczestnicy. Uczestnicy są kreatywni z natury, dlatego tą wspianą zdolność należy w nich pielęgnować i rozwijać. Jak pokazuje praktyka, kształcenie i rozwijanie umiejętności artystycznych stanowi podstawę rozwoju twórczości osoby niepełnosprawnej. Rozbudzanie zainteresowania sztuką, plastyką, odkrywaniem w sobie naturalnych predyspozycji i uzdolnień plastycznych, skłania osoby te do samodzielnej twórczości i działania.

Celem zajęć plastyczno - modelarskich było rozwijanie twórczej inicjatywy uczestnika, pomysłowości, a przede wszystkim wiary we własne siły, poznanie różnych technik plastycznych. Każde zajęcia poprzedzone i zakończone były rozmową integrującą na dowolny temat. Warto nadmienić, że ważnym czasem do wykazania się w pracy są okresy przedświąteczne, zarówno Świąt Wielkanocnych jak i Świąt Bożego Narodzenia. Uczestnicy wtedy bardzo angażują się do przygotowania różnych ozdób świątecznych typu stroiki, koszyczki, kartki, obrazki, aniołki z masy solnej czy z masy gipsowej oraz malowane na sklejce.

Wykonywaliśmy dekoracje okolicznościowe, scenografie i rekwizyty, obrazy na szkle, odlewy form gipsowych. Wykonane prace w miarę możliwości sprzedawane były na kiermaszach przedświątecznych. Nasze prace były wystawiane na kiermaszach organizowanych przez Gminę Miasta Radomia w budynku Urzędu Miasta, następnie podczas obchodów Dni Godności. Uczestniczyliśmy w Pikniku z plastyką pt.: „Jesteśmy artystami”, jak również i na innych kiermaszach.

Uczestnicy na zajęciach w pracowni plastyczno-modelarskiej poznali różne techniki i media jakimi posługują się profesjonalni artyści. Poprzez kontakt bezpośredni z twórczym mieli możliwość wpływania na ostateczny wizerunek dzieła. Próby samodzielnej pracy wpłynęły bezpośrednio na autokreację twórczą. Duża grupa uczestników przejęła inicjatywę i otworzyła się na sztukę. W jej różnych formach można dostrzec spontaniczne, odważne i wolne od ograniczeń dzieło. Postawa taka charakteryzuje się pewnymi zaletami, które w wyniku rozwoju zaspokajają i rozwijają myślenie twórcze, oraz stanowią formę wypowiedzi, są językiem wszelkich emocji ludzkich i stają się plastyczną opowieścią. Chęć tworzenia wpływa na rozwój i przyczynia się do aktywnego uczestniczenia w zajęciach artystycznych, a tym samym stanowi podstawę do mierzenia się z nowymi wyzwaniem w obrębie sztuki dając coraz to nowsze efekty i korzyści wynikające z takiej postawy.

W ramach zajęć plastycznych uczestnicy przyswajali wiadomości z zakresu wiedzy o sztuce, kulturoznawstwa, doskonalenia lub przypominania uprzednio nabytych umiejętności poznawania nowych technik form plastycznych.

W celu osiągnięcia jak najlepszych efektów rehabilitacyjnych zajęcia były urozmaicone i zindywidualizowane. Stałym ich elementem była arteterapia. Prowadzone były różne jej formy np. : malowanie farbami wodnymi, kolorowanie mandali, formowanie z mas plastycznych, kolaże, wydzieranki, wyklejanki, origami, a także zajęcia inspirowane przez uczestników. Aktywność własna oprócz możliwości usprawniania upośledzonych funkcji motorycznych i percepcyjnych dostarczała też okazji do swobodnej ekspresji, rozładowania nagromadzonych emocji lub ich odblokowania. Arteterapia przynosiła ogromne korzyści w każdej z zaburzonych sfer rozwoju osób o obniżonej sprawności intelektualnej, pozwalała doświadczyć stanu relaksu, zadowolenia z siebie i zaakceptowania swoich ograniczeń, co stanowi warunek pomyślnego procesu rehabilitacji.

W ramach działalności pracowni plastycznej uczestnicy zdobywali specjalistyczne umiejętności tj. malowanie na szkle, malowanie form gipsowych i ceramiki. Nauka polegała na przyswajaniu wiedzy o właściwościach poszczególnych gatunków farb i lakierów, sposobów prowadzenia pędzla, nanoszenia farby konturowej i wykorzystania szablonów. Efektem końcowym były malowane wazy, świeczniki, doniczki, kominki zapachowe, skarbonki itp. Praca ta dostarczyła okazji do rozwijania umiejętności planowania, kontrolowania i korygowania własnej pracy oraz poczucia odpowiedzialności za powierzony materiał oraz wykonanie zadania.

W maju miały miejsce obchody IX-ych Radomskich Dni Godności, którym towarzyszył kiermasz wyrobów artystycznych uczestników WTZ. Wystawione przez Warsztat prace uczestników: obrazy na szkle malowane, makatki, kompozycje ze sznurka sizalowego, ceramika, szklane wazy i zdobione formy z gipsu cieszyły się dużym zainteresowaniem ze strony mieszkańców Radomia i były chętnie nabywane.

W ramach tych zajęć w pracowni wdrażano dbałość o dokładność wykonania pracy, jej estetykę, finalizowanie rozpoczętej pracy. Uczestnicy przyswajali umiejętność planowania kontrolowania, wyboru odpowiednich materiałów oraz narzędzi pracy. Ważnym elementem terapii było wyzwolenie w uczestnikach aktywności samorządnej i kreatywności. Cel ten w dużym stopniu udało się zrealizować, gdyż coraz częściej uczestnicy zgłaszali własne pomysły dotyczące tematu pracy lub stosowanej techniki. Dzięki temu powstawały prace autentyczne i niepowtarzalne.

Tematyka zajęć dobierana była stosownie do pór roku, omawianych tematów, wystaw organizowanych przez różne instytucje oraz zainteresowań uczestników. Każde zajęcia poprzedzone i zakończone były rozmową integrującą na dowolny temat.

Na przełomie listopada i grudnia, tuż przed okresem świątecznym, wszelkie działania odnosiły się do kiermaszu przedświątecznego, gdzie uczestnicy wykonywali przedmioty związane z tym okresem świąt. Celem kiermaszu była sprzedaż artykułów wytworzonych na warsztacie. Ilość prac wykonanych przez uczestników była imponująca, a zarazem różnorodna. Uczestnicy stworzyli różne formy rzeźbiarskie o charakterze bożonarodzeniowym, a następnie uczyli się wykonywania z tych form odlewów gipsowych. Gotowe już odlewy zostały poddane pracom cyzellerskim i malarskim. Rodzaj pracy uświadomił uczestnikom procesy zachodzące podczas wykonywania odlewów i pozwolił poznać etapy twórcze i technologiczne. Podobny rodzaj działań przypada na okres wielkanocny, gdzie również Dzięki pracy w tej pracowni uczestnicy stali się bardziej otwarci, chętni do działania, aktywnie brali udział w różnych przedsięwzięciach. Poprzez pracę uczyli się także poznawania nowych technik plastycznych dających coraz to większe możliwości, bezpośrednio wpływające na wykonane dzieło.

Wśród metod pracy w tej pracowni możemy wyróżnić: metody słowne takie jak: dostarczanie wiadomości, społeczno porozumiewania się na drodze umowy, pogadanka, rozmowa, dyskusja, opis, instrukcje, metody praktyczne w tym: samodzielnych doświadczeń, zadań stawianych przez terapeutę, ćwiczeń, realizacja zadań wytwórczych, odtwarzania, metody oglądowe w tym: pokazu i obserwacji, bezpośredniego odbioru, objaśniająco – poglądowe takie jak: pokaz, lektura, audycje radiowe i telewizyjne, stosowanie wzmocnień pozytywnych, instruktor bezpośredni, prezentację, trening umiejętności zachowań społecznych w tym trening podstawowych umiejętności komunikacji społecznej, trening asertywności.

Pracownia komputerowa .

Pracownia komputerowa rozwija umiejętności z zakresu obsługi komputera i urządzeń biurowych, zapoznaje z podstawowymi możliwościami tych urządzeń. Uczestnicy mają możliwość poznania obsługi komputera w zakresie podstawowych czynności z tym związanych. Wykonują zadania o różnej tematyce i różnym stopniu trudności, w zależności od indywidualnych możliwości i stopnia zainteresowania.

W pracowni komputerowej uczestnicy poznawali obsługę nowoczesnego sprzętu komputerowego takiego jak: monitor, powiększalnik, skaner i urządzenie wielofunkcyjne obsługi biurowej.

Kształcenie komputerowe ma na celu:

- naukę obsługi sprzętu: (komputer, drukarka, skaner, gilotyna)
- poznanie i przyswajanie nazw i oznaczeń komputerowych,
- kształtowanie znajomości klawiatury (skrótów klawiszowe),
- poznanie, nauka i doskonalenie znajomości systemu WINDOWS,
- nauka pisania i rysowania z wykorzystaniem programów komputerowych,
- nauka korzystania z Internetu i umiejętne jego wykorzystywanie,
- samoobsługa i zaradność w pracy,
- poznania zasad BHP w pracy z komputerem
- współdziałanie i funkcjonowanie w grupie,
- doskonalenie pisowni, czytania, liczenia i zdolności koncentracji,
- kształtowanie i doskonalenie podstawowych procesów psychicznych (uwaga, koncentracja, pamięć, logiczne myślenie, wyobraźnia, spostrzegawczość, kojarzenie i tworzenie).
- rozwijanie psychomotoryki,
- wyrabianie płynności i szybkości ruchów z uwzględnieniem spostrzegania wzrokowego, koncentracji uwagi i operacji umysłowych (analiza, synteza, porównywanie jedno i wielostronne),
- kształcenie analizy i syntezy spostrzegania,
- ćwiczenie koncentracji uwagi i wyobraźni przestrzennej,
- wyrabianie umiejętności porównywania (barwa, kształt, wielkość),
- ćwiczenie koordynacji słuchowo – wzrokowo – ruchowej,
- ćwiczenie sprawności rąk, koordynacja rąk oraz współpraca palców podczas posługiwania się klawiaturą komputera,
- wyrabianie wytrwałości i dokładności w pracy,
- kształtowanie pojęcia stosunków, proporcji, wymiarów.
- kształcenie wrażliwości estetycznej, zmniejszanie chaotyczności w pracy,
- rozwijanie sprawności graficznych,
- rozwijanie twórczej pracy uczestnika oraz motywacji do samodzielnego uczenia.

Celem zajęć w pracowni komputerowej jest nabycie przez uczestnika nowych umiejętności w zakresie obsługi programów komputerowych Microsoft WORD i PAINT oraz Internetu.

Stanowisko komputerowe dla osób niepełnosprawnych (uczestników WTZ) ma na celu kształcenie poprzez wykorzystanie sprzętu i oprogramowania komputerowego oraz przełamanie barier psychicznych.

Podczas zajęć w pracowni komputerowej szczególną uwagę zwracano na następujące kwestie:

- bezpieczna i higieniczna praca z komputerem
- prawa użytkownika
- programy licencjonowane
- piractwo komputerowe
- wirus komputerowy.

Uczestnicy uczyli się praktycznej obsługi komputera - poznawali funkcjonalność systemu operacyjnego, zarządzanie plikami i folderami, naukę edycji tekstu, tworzenie prostej grafiki

komputerowej, drukowanie, skanowanie, Tworzyli obrazy i rysunki poprzez własne spojrzenie na świat. Oswajali się z nowoczesną techniką i uczyli się praktycznego jej wykorzystania.

Poznawali także wirtualny świat w Internecie, uczyli się wyszukiwania informacji na dany temat z wykorzystaniem różnych wyszukiwarek.

Osiągnięcie przez uczestników podstawowego poziomu kultury informatycznej wymagało odpowiedniego doboru treści nauczania, które pozwoliły : stymulować uczestników do coraz szerszego stosowania techniki komputerowej w ich codziennym życiu, zarówno do rozwiązywania problemów technicznych jak i rekreacji i zabawy, nauczyć uczestników oceniać zalety i wady programów komputerowych i co za tym idzie pewne ograniczenia wynikające ze stosowania techniki komputerowej, nauczyć uczestników przekonania o możliwości wykorzystania komputera niemalże w każdej dziedzinie działalności człowieka.

Poznać zasady BHP obowiązujące w pracy z komputerem.

W trakcie pracy w pracowni uczestnicy wykonywali komputerowe prezentacje oraz prace artystyczne i użytkowe np. karty świąteczne, dyplomy, foldery, reklamówki, zaproszenia, wizytówki i inne. Poznawali literaturę fachową i czasopisma z dziedziny informatyki i multimediiów. Uczyli się korzystać z sieci i Internetu.

Ważną rolę w terapii zajęciowej odgrywa Internet. Uczestnicy mają do dyspozycji komputery z dostępem do sieci i bardzo chętnie z tego korzystają.

Zakres wykorzystania Internetu przez uczestników jest bardzo szeroki. Sprawniejsi uczestnicy mieli możliwość za pomocą portalu osób niepełnosprawnych IPON poznawać rówieśników z całej Polski a także komunikować się z nimi na czacie, tworzyli swoje profile na portalach społecznościowych (głównie na Naszej Klasie oraz Facebooku) dodawali na nich galerie zdjęć a także wymieniają się wrażeniami z wycieczek oraz innych wydarzeń.

Internet to również źródło wiedzy oraz rozrywki. Uczestnicy mieli możliwość wyszukiwania interesujących ich informacji o najnowszych wydarzeniach z regionu (kulturalnych, sportowych oraz społecznych), ulubionych zespołach muzycznych a także serialach, filmach oraz pogodzie. Mogli próbować swoich sił w grach i programach edukacyjnych. Programy te rozwijają wiedzę, logiczne myślenie, refleks oraz sprawności manualne.

Uczestnicy oswajali się z nowoczesną techniką i praktycznym jej wykorzystaniem. Dzięki posiadanej kamerze cyfrowej, mieli również możliwość nagrywania imprez okolicznościowych, wykonywania zdjęć pamiątkowych i tworzenia galerii prac, powstających w warsztacie. Uczyli się nagrywać różne dane i pliki muzyczne na płyty CD/DVD. Za pomocą kabla USB zgrywali pliki na dysk twardy i zapisywali je do wcześniej utworzonych folderów. Następnie z pomocą programu Nero Burning Rom nagrywali je na płyty.

Nieco mniej sprawni uczestnicy uczyli się obsługiwać programy edukacyjne z zakresu matematyki, ortografii, geografii oraz programy wspomagające pisanie. Poznawali zasady różnych gier komputerowych, których celem jest rozwijanie refleksu, ćwiczenie koordynacji wzrokowo-ruchowej i ćwiczenie logicznego myślenia.

Najsprawniejsi uczestnicy doskonalili umiejętność samodzielnej pracy w wybranych programach, wykonując zlecane zadania, jak np.: zakładanie plików, dopisywanie treści, układanie na stronie, formatowanie, pisanie i przepisywanie tekstów itp. Uczestnicy uczyli się również pisania CV, a także podań o pracę.

Znaczną część zajęć zajmują ćwiczenia związane z wykorzystaniem Internetu tj.: obsługa poczty elektronicznej, redagowanie wiadomości i listów, wyszukiwanie informacji na zadany temat, korzystanie z programów On-Line - samodzielne ściąganie różnych danych celem praktycznego wykorzystania np. do wykonania dyplomów, laurek, zaproszeń, kart okolicznościowych, itp.

Internet wykorzystywany był również do pobierania zaświadczeń i wniosków ze strony MOPS oraz Urzędu Miejskiego.

Wśród metod pracy w tej pracowni możemy wyróżnić: metody słowne takie jak: dostarczanie wiadomości, społecznego porozumiewania się na drodze umowy, pogadanka, rozmowa, dyskusja,

opis, instrukcje, metody praktyczne w tym: samodzielnych doświadczeń, zadań stawianych przez terapeutę, ćwiczeń, realizacja zadań wytwórczych, odtwarzania, metody oglądowe w tym: pokazu i obserwacji, bezpośredniego odbioru, objaśniająco – poglądowe takie jak: pokaz, lektura, audycje radiowe i telewizyjne, programowane w tym z użyciem komputera i Internetu, stosowanie wzmocnień pozytywnych, instruktor bezpośredni, prezentację, trening umiejętności zachowań społecznych w tym trening podstawowych umiejętności komunikacji społecznej, trening asertywności.

Pracownia tkactwa, kroju i szycia.

Głównym perspektywicznym celem prowadzenia zajęć terapeutycznych w pracowni tkactwa ręcznego kroju i szycia jest przygotowanie uczestników do pracy w zakresie wykonywania przedmiotów dekoracyjno – użytkowych.

Ów cel jest osiągnięty między innymi prze:

- nabywanie, rozwijanie i utrwalanie przez uczestników różnych umiejętności, jak choćby zręczności manualnej, koordynacji wzrokowo- ruchowej czy myślenia logicznego;
- praktyczne poznawanie sposobów wykonywania przedmiotów użytkowych i dekoracyjnych z różnych materiałów (materiały tekstylne, wełna, kordonek, pasmanteria, sznurek, itp.)
- naukę: tkania kolorowych gobelinów, haftu ręcznego, szydełkowania, robótek na drutach, szycia ręcznego jak też naukę podstaw kroju i szycia maszynowego;
- wdrażanie uczestników do dbałości o własny warsztat pracy;
- kształtowanie wytrwałości, samodzielności oraz nawyków oszczędzania surowców i materiałów;
- kształtowania odpowiedzialności, ładu, porządku, przestrzegania regulaminu Warsztatu i zasad BHP;
- wdrażanie uczestników do współzycia i działania w zespole, poszanowania własnej i cudzej pracy oraz własności.

W 2012 roku program podejmowanych w pracowni działań był podporządkowany rozwijaniu sprawności manualnych uczestników, poprawie koncentracji ich uwagi oraz pamięci a także pobudzaniu i rozwijaniu wyobraźni mającej wpływ na samodzielną pracę i twórczość uczestników. Zadaniem pracowni tkactwa, kroju i szycia jest rozwijanie umiejętności zawodowych w kierunku krawiectwa ręcznego, maszynowego i hafciarstwa. Jednocześnie, wraz ze wzrostem umiejętności uczestnika WTZ, zadaniem pracowni jest nauka szycia i wyrobu praktycznych artykułów jak: obrazy haftowane, makatki, serwetki, zabawki, maskotki, poduszeczki itp. W ramach zajęć prowadzonych w poprzednim roku uczestnicy, w zależności od rodzaju i stopnia niepełnosprawności a także możliwości intelektualnych i manualnych, wykonywali przedmioty dekoracyjno – użytkowe, które prezentowane były na przeglądach prac uczestników radomskich WTZ, a także sprzedawane na okolicznościowych (wielkanocnych i bożonarodzeniowych) kiermaszach organizowanych przez Urząd Miejski i podczas Radomskich Dni Godności Osób Niepełnosprawnych oraz wykorzystano m.in. do dekoracji sal podczas występów z okazji Świąt Bożego Narodzenia i Wielkiej Nocy oraz Święta Rodziny. Dużym zainteresowaniem i popytem na kiermaszach cieszyły się stroiki, palmy i ozdoby świąteczne.

Podczas praktycznych działań uczestnicy mogli poznawać sposoby wykonywania przedmiotów użytkowych i dekoracyjnych z różnych materiałów (dzianina, wełna, kordonek, pasmanteria, sznurek, itp.). Uczyli się również zasad tkania gobelinów, haftowania ręcznego, szydełkowania, jak też przydatnego w życiu codziennym szycia ręcznego. Mieli również możliwość zapoznania się z podstawami kroju i szycia maszynowego.

Wśród wielu wyrobów znajdujących uznanie w oczach oglądających jak i kupujących to m.in. mozołnie wyhaftowane, kolorową muliną lub wełną, ścięciem krzyżkowym kanwy /obrazy o różnych wymiarach (przedstawiające krajobrazy, kwiaty, martwą naturę, zwierzęta, anioły, itp.), makatki i bukiety kwiatowe wykonane z kolorowych florystycznych i tekstylnych wstążek jak również wyroby dekoracyjne związane tematycznie z katolickimi Świętami czy innymi wydarzeniami w ciągu roku. Dodatkowo w tym roku

uczestnicy uczyli się komponować wiązanek nagrobkowe, które były sprzedawane przed dniem Wszystkich Świętych. Do tego typu prac wykorzystywali m. in. suszone liście (z nich skręcali jesienne różyczki), gałązki dzikiej róży, wierzby mandzurskiej, gipsówkę, sztuczne chryzantemy, sizal oraz dekoracyjne wstążki.

Na zajęciach z tkactwa ręcznego- artystycznego, program przywidywał nauczenie uczestnika techniki ręcznego tkania. Uczestnicy poznali podstawowe sploty takie jak płótno, ryps, sumak, panama, węzły dywanowe. Niektórzy z nich nauczyli się kształtować proste ornamenty geometryczne splotem „płótno”. Zapoznali się również z elementami historii tkactwa artystycznego. Mieli możliwość wykonania własnoręcznie prace tkackie według własnego projektu o różnych wymiarach, m.in. ok. 30 x 30 cm oraz 40 x 40 cm .

Najważniejszymi elementami wychowania w warunkach warsztatowych wydaje się być wdrażanie uczestników do współzycia i działania w zespole i poszanowania cudzej pracy, a także kształtowanie odpowiedzialności, porządku oraz przestrzegania regulaminu Warsztatu i BHP.

Wśród wielu wyrobów znajdujących uznanie w oczach oglądających jak i kupujących te przedmioty, znajdowały się między innymi pieczołowicie wyhaftowane ściągami krzyżkowym wełniane obrazy, makatki i gobeliny wykonane różnorodnymi technikami tkackimi, maskotki tekstylne i gipsowe, puzderka ozdabiane różnymi materiałami (np. bawełna, papier, bibuła sznurek) a także okolicznościowe karty.

Wśród metod pracy w tej pracowni możemy wyróżnić: metody słowne takie jak: dostarczanie wiadomości, społecznego porozumiewania się na drodze umowy, pogadanka, rozmowa, dyskusja, opis, instrukcje, metody praktyczne w tym: samodzielnych doświadczeń, zadań stawianych przez terapeutę, ćwiczeń, realizacja zadań wytwórczych, odtwarzania, metody oglądowe w tym: pokazu i obserwacji, przykładu, bezpośredniego odbioru, objaśniająco – poglądowe takie jak: pokaz, lektura, audycje radiowe i telewizyjne, stosowanie wzmocnień pozytywnych, instruktarz bezpośredni, prezentację.

Pracownia muzyczno-choreograficzna.

Pogram terapeutyczny pracowni muzyczno – choreograficznej dawał możliwość zaspokojenia naturalnej potrzeby ruchu i rozwijał sprawność fizyczną.

W ramach tej pracowni uczestnicy zajmowali się muzykoterapią , nauką tańca, rytmiką, nauką piosenek i grą na instrumentach. Program ćwiczeń i tańców dostosowany był do potrzeb uczestników oraz ich możliwości. W czasie zajęć dominowała atmosfera zabawy i odprężenia. Ważnym czynnikiem tych zajęć był element relaksacji, który oddziałuje zarówno na system nerwowy jak też na pobudzenie wyobraźni i inwencji twórczej. Zajęcia miały na celu rozwijać zainteresowanie tańcem, doskonalić koordynację ruchowo-wzrokową, rozwijać umiejętności obserwacji ukierunkowanej i spostrzegawczości doskonalić koncentrację uwagi. Kształtować kulturę fizyczną poprzez taniec, poznawać kroki i figury taneczne.

Ważnym czynnikiem tych zajęć jest element relaksacji, który oddziałuje zarówno na system nerwowy, jak też na pobudzenie wyobraźni i inwencji twórczej.

Wszystkie formy ruchu, ćwiczenia taneczne i tańce prowadzone są przy akompaniamencie muzyki instrumentów: pianino, gitara, skrzypce oraz muzyki mechanicznej z płyt CD, DVD i komputera dobranej do rodzaju i celu ćwiczeń. Zajęcia muzyczno – choreograficzne cieszą się popularnością. Uczestnicy mają potrzebę wyrażania siebie poprzez ruch i taniec. Zajęcia były źródłem ekspresji, wzbudzały wiele radości, satysfakcji i budowały więzi między uczestnikami. Dawały możliwość doświadczania sprawności własnego ciała, co pomagało kształtować pozytywny obraz każdego uczestnika i wzrost poczucia wartości. W czasie tych zajęć uczestnicy pozbywali się: stresu wewnętrznych napięć, kompleksów z powodu nieumiejętności śpiewu i tańca. W oparciu o piosenki przeprowadzane były ćwiczenia rytmiczne oraz tworzenie akompaniamentów na instrumentach perkusyjnych (tamburyna, trójkąty, grzechotki, marakasy, kastaniety). Uczestnicy poznawali zasady gry na tych instrumentach. Na zajęciach muzyczno –

choreograficznych podnosili poziom wiedzy i umiejętności związanych z tańcem, muzyką, grą i śpiewem. Poprzez śpiew i recytację nastąpił rozwój mowy, zwiększenie się zasobu słownictwa i wyrażania swoich emocji w sposób werbalny. Nastąpiła poprawa dykcji, komunikowania się między sobą i informowania o swoich potrzebach.

Uczestnicy nie mieli problemów z ćwiczeniami ruchowymi na zajęciach, zawsze chętni i aktywni. Poprawnie radzili sobie z odtwarzaniem i utrwalaniem kroków tanecznych. Systematycznie ćwiczyli i przygotowywali się do występów artystycznych

Walory ruchów tanecznych i ich wpływ na rozwój psychofizyczny osób niepełnosprawnych zostały dostrzeżone przez twórców koncepcji wychowania muzycznego. Muzyka była uwzględniana w różnych programach i systemach edukacyjnych jako forma przygotowania do życia, jako element nauczania ogłady i elegancji ruchu, jako forma zabawy i rozrywki, a przede wszystkim jako czynnik wychowania fizycznego. W dawnych koncepcjach wychowania fizycznego stosowano taniec głównie w celu wzmacniania i kształtowania ciała, nadawania jego ruchom płynności, zręczności, wdzięku i piękna. Uczestnicy bardzo chętnie tańczyli, a wiele zabaw było połączonych z ruchem i tańcem. Podczas zabawy karnawałowej i dyskotek uczestnicy utrwalali wcześniej poznane kroki taneczne. Ruch podczas zabaw i tańców jest ulubioną formą zajęć dla większości uczestników niepełnosprawnych, ponieważ pozwala odreagować napięcia, daje możliwość radosnego i spontanicznego „wyżycia się”.

Uczestnicy zajmowali się muzykoterapią, nauką tańca, rytmiką i nauką piosenek. Głównym założeniem zajęć było doskonalenie koordynacji ruchowo – wzrokowej jak również podnoszenie wiedzy związanej z tańcem i utrwalanie kroków do tańców: ludowego, towarzyskiego (np. tango, walc). Ćwiczyli również kroki do tańców dyskotekowych do muzyki wybranej i ćwiczenia rytmiczne z wykorzystaniem szarf gimnastycznych (improvizacja kierowana).

Wszyscy uczestnicy bez wyjątku chcą być zauważeni, docenieni i przez innych – udział w występach spełniał ich marzenia, poniżej przedstawiamy harmonogram tych i innych wydarzeń:

08.03. - Akademia na Dzień Kobiet. Przygotowane zostało przez męską część uczestników. Mężczyźni wcielali się w różne role między innymi: rycerzy walczących o piękną pannę; kowbojów z dzikiego zachodu i żołnierzy z pięknym pokazem musztry paradnej.

03.04. - Akademia z okazji Wielkanocy; Montaż słowno – muzyczny wprowadzający w mistykę świąt i istoty przeżywania najważniejszych świąt chrześcijańskich. Uczestnicy wykazali się wysoką dyscypliną i dobrą pamięcią ponieważ przed akademią odbyła tylko jedna próba, a występ okazał się rewelacyjny i zagrany perfekcyjnie.

10.05. - Występ w OKiSz Resursa Obywatelska w Radomiu w ramach targów pracy organizowanych przez Wojewódzki Urząd Pracy; Uczestnicy wystąpili na specjalne zaproszenie i bawili publiczność wspólnie tańcząc „Taniec belgijski”. Zdjęcia z naszego występu trafiły do mediów.

14.05. - VIII przegląd Twórczości Artystycznej Osób Niepełnosprawnych Ziemi Radomskiej w Pionkach; uczestnicy z naszego warsztatu zawsze są witani gorąco, i jak sami mówią organizatorzy, z ciekawością czekają na nasze występy.

14.05. - Udział w IX Konkursie Piosenki Integracyjnej W Radomiu.

17-19 V - IX Radomskie Dni Godności.

17.05. - Msza Św. w kościele Farnym im. Jana Chrzciciela pod przewodnictwem Księdza Biskupa Henryka Tomasika i oprawa liturgiczną złożona z uczestników naszego Warsztatu i innych placówek wychowawczych z terenu Radomia.

Przemarsz barwnym korowodem ulicami: Rwańską i Żeromskiego na plac Corazziego, gdzie daliśmy występ na ustawionej profesjonalnej scenie obok innych uczestników ze wszystkich radomskich warsztatów terapii zajęciowych i niektórych zaproszonych placówek szkolno – wychowawczych.

18.05. - MOK „Amfiteatr” - udział w zabawie pod sceną przy muzyce znanych radomskich zespołów.

19.05. - MOSiR „Borki” - festyn dla wszystkich mieszkańców miasta z różnymi atrakcjami m.in.: pieczenie kiełbasek, jazda konna, i pływanie na kajakach, a wszystko zakończone dyskoteką na molo.

24.05. - Festyn rodzinny z okazji Dnia Matki. Tradycją już jest od kilku lat, że od kilku lat spotykamy się z rodzicami uczestników na festynie. Jest to spotkanie na placu WTZ przy pięknej pogodzie, grillu, jedzeniu przygotowanym przez pracownię samoobsługi i rodziców. Zawsze przygotowywany jest program występu artystycznego, aby podkreślić rolę rodziny.

11.10. - Wizyta gości z ośrodka szkolno wychowawczego z Litwy. Urządziliśmy występ artystyczny, poczęstunek i odbyła się rozmowa o naszej pracy.. Mogliśmy się nawzajem ubogacić, wymienić dobrym słowem i doświadczeniem.

29.11. - Obchody XVII rocznicy funkcjonowania naszego Warsztatu Terapii Zajęciowej „Nadzieja”. Był przygotowany występ i poczęstunek, śpiewaliśmy 100 lat, tańczyliśmy przy muzyce i cieszyliśmy się, że jesteśmy razem.

Ponadto uczestnicy brali udział w Koncertach Edukacyjnych organizowanych przez Stowarzyszenie „NADZIEJA” i prowadzone przez Radomską Orkiestrę Kameralną oraz solistów z kraju i z zagranicy. Grana jest tam muzyka klasyczna i jazzowa. Koncerty mają na celu zwrócenie uwagi na wartość naszego dziedzictwa kulturowego, uwrażliwienie na muzykę klasyczną i rozwój emocjonalny słuchaczy.

Zajęcia choreograficzne obejmowały ćwiczenia rytmiczno-taneczne, oddechowe, tańce towarzyskie, ludowe, zabawy i improwizacje taneczne. Ruch z muzyką to także gimnastyka ciała, poprawiająca krążenie i oddychanie. Prowadzi to do poprawy samopoczucia uczestnika i zwiększa możliwości wyrównawcze mechanizmów samoregulacyjnych. Zabawy ruchowe mają z pewnością charakter terapeutyczny.

Wszystkie formy ruchu, ćwiczenia taneczne i tańce prowadzone były przy akompaniamencie muzyki mechanicznej dobranej do rodzaju i celu ćwiczeń. Zajęcia choreograficzne były dla uczestników źródłem ekspresji, dawały im możliwość doświadczenia sprawności własnego ciała, co pomagało im kształtować pozytywny obraz siebie.

Zajęcia te dawały uczestnikom wiele radości, możliwości samorealizacji oraz podniesienia poczucia własnej wartości.

Miały pozytywny wpływ na psychikę uczestnika, wywołując dodatnie napięcia, które stymulują aktywność ruchową. Technika improwizacji ruchowej pomagała w akceptacji własnego ciała, kształtując wyobraźnię ruchowo-przestrzenną, pomagała pozbyć się ruchów mimowolnych.

Zajęcia tego typu uczą wrażliwości, ekspresji, rozwijają intelektualnie, kształcą pamięć, uwagę, doskonałą umiejętność językowe i poprawiają dykcję. Na zajęciach uczestnicy konstruktywnie reagowali na niepowodzenia, chętnie powtarzali polecenia lub sami prosili o pomoc. Wykazywali cechy integracji w grupie, angażowali się w prace zespołowe. Zachowywali się zgodnie z normami interpersonalnymi w relacji kolega - kolega, okazując sobie przy tym dużą tolerancję i zrozumienie.

Cele szczegółowe zajęć to:

- Zaspokajanie naturalnej potrzeby aktywności ruchowej
- Kształtowanie koordynacji przestrzenno-ruchowej oraz estetyki ruchu, doskonalenie wycucia rytmu
- propagowanie aktywnego i zdrowego stylu życia
- rozwijanie wrażliwości muzycznej
- popularyzacja tańców narodowych, ludowych, nowoczesnych
- rozwijanie indywidualnych zainteresowań, uzdolnień muzycznych i postawy twórczej
- kształtowanie odpowiedzialności indywidualnej i zbiorowej
- wdrażanie podstawowych zasad czystości oraz zasad higieny związanej z aktywnością

ruchową

- prezentowanie układów tanecznych na uroczystościach warsztatu

Zajęcia muzyczno – choreograficzne cieszyły się wśród uczestników dużą popularnością, mogli oni wyrażać siebie poprzez muzykę, ruch i taniec. Zajęcia z muzykoterapii i choreoterapii były dla uczestników źródłem ekspresji, dawały im możliwość doświadczenia sprawności własnego ciała, co pomagało kształtować pozytywny obraz siebie.

W wyniku pracy pracowni nastąpił u uczestników rozwój mowy poprzez śpiew, recytację wierszy, wycucie rytmu, lepszą koordynację ruchów, lepszą pamięć. Wiara w siebie pozwoliła im rozwijać zainteresowania, chętniej przystępowali do różnych konkursów chcąc zmierzyć się z innymi i pochwalić zdolnościami.

Wśród metod pracy w tej pracowni możemy wyróżnić: metody słowne takie jak: dostarczanie wiadomości, społecznego porozumiewania się na drodze umowy (pochwały, zakazy, upomnienia), pogadanka, rozmowa, dyskusja, opis, instrukcje, metody praktyczne w tym: samodzielnych doświadczeń, zadań stawianych przez terapeutę, ćwiczeń, realizacja zadań wytwórczych, odtwarzania, metody oglądowe w tym: pokazu i obserwacji, quiz, metoda małych kroków, heureza, bezpośredniego odbioru, objaśniająco – pogładowe takie jak: pokaz, lektura, audycje radiowe i telewizyjne, samodzielnego dochodzenia do wiedzy w tym: problemowa, drama, inscenizacji, sytuacyjna, symulacyjna, stosowanie wzmocnień pozytywnych, instruktarz bezpośredni, prezentację, trening umiejętności zachowań społecznych w tym trening podstawowych umiejętności komunikacji społecznej, trening asertywności, metodę inscenizacji.

Obok zajęć prowadzonych we wspomnianych wyżej pracowniach, niemałe znaczenie miał element pracy prowadzonej przez psychologa i rehabilitacji ruchowej przez rehabilitanta.

IX Rewalidacja psychologiczna.

Główne kierunki działalności rehabilitacyjnej psychologa w okresie sprawozdawczym służyły do realizacji zadań terapii zawodowej, społecznej, poznawczej i wychowawczej. Psycholog w pracy rewalidacyjnej starała się w procesie terapii, aby uczestnicy WTZ osiągnęli maksymalny rozwój oraz przystosowanie do pełnienia roli społecznej. Istotnym zadaniem jest rozbudzenie potrzeb i aspiracji z jednoczesną oceną realnych możliwości rozwojowych, usprawnianie zachowanych funkcji, kompensowanie braków organicznych i funkcjonalnych, systematyczną korektę wad, redukcja obciążeń wynikających z upośledzeń i niezdolności do pracy. Rewalidacja – to system wychowania, nauczania i terapii osób niepełnosprawnych. To dążenie do przywrócenia zdrowia osobą pozbawionym go w jednym lub wielu tych zakresach. Rewalidację można określić jako wychowanie specjalne jednostek niepełnosprawnych, zmierzające do najpełniejszego ich rozwoju.

Do podstawowych zasad psychologicznych, które muszą być uwzględnione w tej rehabilitacji zalicza się ujmowanie problemów i potrzeb osoby upośledzonej całościowo i wieloaspektowo, gdyż człowiek stanowi jedność bio-psycho-społeczną:

- wykorzystanie organizmu do kompensacji:
- rozwijanie zachowanych sprawności:
- przystosowanie osoby upośledzonej do środowiska społecznego:
- przystosowanie środowiska społecznego i fizycznego do potrzeb tych osób:
- aktywność własną jednostki upośledzonej umysłowo w procesie rehabilitacji:

Psycholog w pracy rewalidacyjnej starała się w procesie terapii, aby uczestnicy WTZ osiągnęli maksymalny rozwój oraz przystosowanie do pełnienia ról społecznych, jak najpełniejszym uczestnictwie w życiu rodzinnym i zawodowym. Prowadzona indywidualna i grupowa terapia uczestników pozwala na ich jak najpełniejszy rozwój społeczny, poznawczy i osobowościowy, biorąc pod uwagę stopień ich niepełnosprawności i poziom rozwoju umysłowego. Psychoterapia indywidualna stanowi interakcje między dwiema osobami. Grupowa to wykorzystywanie interakcji między niepełnosprawnym a psychologiem w grupie. W terapii zajęciowej dużą rolę

odgrywają elementy psychoterapii pozytywnej, umożliwiające osobie nauczenie się umiejętności rozwiązywania i łagodzenia konfliktów.

Ćwiczenia korekcyjno-kompensacyjne prowadzone przez psychologa, pozwalały na stymulowanie ogólnego rozwoju osoby, ćwiczenie koncentracji, uwagi, usprawnianie koordynacji wzrokowo-ruchowej, kształtowanie umiejętności porównywania, segregowania, uczyły umiejętności pisania i czytania oraz liczenia, rozbudzały zainteresowania i podnosiły motywację do pracy i nauki.

Jedną z metod kształtowania i rozwoju osobowości była stosowana przez psychologa **psychoterapia indywidualna i grupowa** uczestników. Umożliwiała ona nauczenie się umiejętności rozwiązywania i łagodzenia konfliktów, wydobywała z głębi osobowości człowieka naturalnej dobroci i życzliwości oraz cech zgodnego współżycia z innymi. Psychoterapia to zamierzone i systematyczne oddziaływania psychologiczne, których celem jest poprawa adaptacji społecznej jednostki oraz złagodzenie lub usunięcie zaburzeń psychicznych. W szerszym znaczeniu psychoterapia oznacza wszelkie korzystne oddziaływania psychologiczne i stanowi niezbędny składnik każdego programu rehabilitacji. Dzięki niej człowiek rozwiązuje swoje konflikty, poznaje siebie, kształtuje swoją świadomość, motywację, pragnienia i dążenia. W zależności od aktualnych potrzeb odbywały się **rozmowy indywidualne** z uczestnikami, mające na celu rozwiązywanie bieżących problemów i konfliktów, odciążających stresi i lęki.

Zajęcia prowadzone z psychologiem dostarczają uczestnikom doświadczeń korekcyjnych i kompensujących, sprzyjają odreagowaniu napięć emocjonalnych oraz służą aktywnemu uczeniu się nowych umiejętności.

Psycholog przeprowadzała zajęcia **komunikacji interpersonalnej**, ucząc zasad konstruktywnego komunikowania się, pokazywał blokady i bariery istniejące w komunikacji i uczyła skutecznego słuchania i wyrażania własnych poglądów. Formy oddziaływań werbalnych opierają się na interakcjach słownych między terapeutą a uczestnikiem. Psycholog tłumaczyła różne sytuacje i wyjaśniała sens powiązań między trudnościami życiowymi a przejawianymi zaburzeniami, interpretowała przeżycia i zachowania uczestników.

Prowadzone **Treningi asertywności** kształtowały umiejętność rozpoznawania stanów emocjonalnych własnych i innych, czyli uczyły wglądu i empatii, pozwalały na naukę skutecznych sposobów mówienia „nie” i obrony własnych opinii. Istotnym zadaniem psychologa było również konstruowanie indywidualnych programów rehabilitacji uczestników we współpracy z Radą Programową warsztatu. Dwa razy do roku psycholog przeprowadzała wspólnie z Radą Programową Warsztatu, **ocenę postępów uczestnika i ocenę indywidualnych programów terapeutycznych**, co pomagało uczestnikowi lepiej poznać jego możliwości i ograniczenia, wskazać gdzie tkwią bariery utrudniające postęp w terapii.

W celu ustalenia postępów w procesie rehabilitacji psycholog przeprowadzał badania z zakresu **Dojrzałości Społecznej**, co pozwoliło na udokumentowanie rozwoju zaradności poszczególnych uczestników, potencjału rozwojowego zachowań pro społecznych i uspołecznienia. W poszczególnych pracowniach psycholog przeprowadzała **obserwację** uczestników czynną i bierną, co dawało dodatkową możliwość poznania zachowań uczestników w grupach, ich umiejętność współpracy i współdziałania. **Trening radzenia sobie ze stresem**, którego celem jest nabycie umiejętności skutecznego pokonywania przeszkód stawianych nam przez życie, poznanie roli stresu w życiu, jego pozytywnego wpływu na nasze działanie. Ścisłe związane ze stresem i poprawną reakcją na stres jest **nauczenie relaksacji**. Jest to umiejętność przydatna dla każdego człowieka, szczególnie jednak polecana dla osób z zaburzeniami emocjonalnymi, narazonymi na silny stres, mających trudności z koncentracją, itp. Relaksacji można nauczyć się podczas warsztatów grupowych lub sesji indywidualnych. **Spotkania, uroczystości**, okolicznościowe imprezy pozwalały na pełniejszą integrację, scalały i umacniały więzi między poszczególnymi współuczestnikami i współpracownikami. Dużą wagę psycholog przywiązywała wtedy do rozumienia i ujmowania sytuacji społecznych, właściwych zachowań wobec innych. Kompetencje społeczne są przecież główną umiejętnością dobrego przygotowania do

funkcjonowania w społeczeństwie. Psycholog współpracowała z instytucjami publicznymi, stowarzyszeniami, innymi warsztatami, pomagając uczestnikom w wypełnianiu niezbędnej dokumentacji, w integracji osób niepełnosprawnych ze środowiskami lokalnymi, załatwianiu spraw urzędowych. Dla osób upośledzonych umysłowo szczególne znaczenie miało zdobywanie umiejętności rozpoznawania znaków powszedniej informacji, nauka adresu zamieszkania, poznawanie numerów alarmowych i sposobu ich użycia w przypadku zagrożeń. Przeprowadzając proces terapii szczególną wagę przywiązywała psycholog do **współpracy i indywidualnego kontaktu z rodzicami**, we współczesnym podejściu do strategii rehabilitacji bardzo silnie akcentując udział rodziny w tym procesie. Więzy uczuciowe, łączące dziecko niepełnosprawne z pozostałymi członkami rodziny, są istotnym motywem do przejawiania aktywności w trakcie terapii. Dlatego integralną częścią rehabilitacji jest przygotowanie rodziny, wszystkich specjalistów oraz całego społeczeństwa do wzajemnego współdziałania z osobami niepełnosprawnymi. Wiele zaburzeń funkcjonowania jednostki jest konsekwencją braku lub niedostatecznego zaspakajania potrzeb osób niepełnosprawnych. Współpraca z rodzicami ma za zadanie przełamywanie stereotypów, kształtowanie właściwych postaw rodzicielskich, naprowadzanie na właściwe zachowania wobec dzieci i pełną akceptację ich niepełnosprawności. W Warsztacie prowadzone są spotkania z rodzicami w sposób systematyczny, pozwalają one skonsolidować działania rodziców na rzecz Warsztatu, a więc i swoich dzieci.

Psycholog realizowała pracę wychowawczą i edukacyjną z osobami niepełnosprawnymi współpracując ściśle z Radą Programową Warsztatu, co przyczyniało się do uzyskania jak największej wiedzy o osiągnięciach danej osoby w prowadzonej z nią pracy rewalidacyjnej. Dzięki tak prowadzonej pracy z uczestnikami można pokonać wszelkie bariery psychospołeczne, kształtować właściwe przekonania i poglądy we wszystkich środowiskach, z jakimi spotyka się osoba niepełnosprawna, kształtować kulturę środowisk przez edukację opartą na rozumieniu zarówno potrzeb jak też możliwości osób niepełnosprawnych, rzetelnych badaniach i informacjach. Największe znaczenie mają właściwe działania i postawy w pracy z osobami niepełnosprawnymi, przy pełnym poszanowaniu ich godności osobistej, niezależności pojedynczej osoby niepełnosprawnej, szacunku i zrozumieniu dla jej specyficznych potrzeb.

X. Rehabilitacja ruchowa.

Do Warsztatu Terapii Zajęciowej „NADZIEJA” uczęszczają osoby z upośledzeniem umysłowym, mózgowym porażeniem dziecięcym, zespołem Downa, chorobą Perthesa oraz wadami wzroku. Uczestnicy mają obniżoną sprawność, wydolność oraz koordynację fizyczną.

Rehabilitacja ruchowa w Warsztacie Terapii Zajęciowej koncentruje się na korekcji wad postawy, zapobieganiu regresowi fizycznemu, poprawieniu kondycji fizycznej, wydolności krążeniowo – oddechowej oraz usprawnianiu widzenia. Dużo osób ma nadwagę, dlatego korzystają z sali rehabilitacyjnej aby zwiększyć swoją sprawność fizyczną i ją utrzymać.

Dla uczestników WTZ rehabilitacja ruchowa ma bardzo duże znaczenie:

- Zapobieganie ograniczenia ruchomości w stawach,
- Zapobieganie osłabieniu mięśni i ich zanikom,
- Zapobieganie obrzękom,
- Przywracanie prawidłowej ruchomości w stawach oraz siły wytrzymałości mięśni,
- Poprawa koordynacji i równowagi,
- Korekcja wad postaw ciała,
- Poprawa czynności układu krążeniowo – oddechowego,
- Pobudzenie i poprawa czynności o.u.n,
- Zwiększenie wydolności i sprawności ogólnej,
- Nauka nawiązywania kontaktu emocjonalnego, koncentracji wzroku i bliskiego kontaktu fizycznego z partnerem,

- Kształtowanie poczucia własnej tożsamości, orientacji w schemacie własnego ciała i przestrzeni,

Prowadzone były zajęcia na sali rehabilitacyjnej, oprócz tego uczestnicy mieli możliwość wykonywania ćwiczeń, gier i zabaw ruchowych na specjalnie przygotowanym placu w terenie otwartym. Dodatkowym wypełnieniem programu były zajęcia, które uczestnicy odbywali na basenie i z hipoterapii.

Ze względu na różnorodność występujących schorzeń wśród uczestników WTZ, usprawnianie realizowane było poprzez różne formy ćwiczeń indywidualnych i grupowych.

Ćwiczenia oddechowe – Zadania ćwiczeń oddechowych polegają na zwiększeniu pojemności płuc oraz poprawieniu ruchomości i ukształtowania klatki piersiowej.

Celem ćwiczeń oddechowych jest nauczenie prawidłowej czynności oddychania, zwiększenie wydolności i sprawności narządu oddechowego, zniesienie przykurczów, ćwiczenia poszczególnych faz oddechowych w zależności od wskazań. Ćwiczenia oddechowe pod względem działania można podzielić na: - ogólne (marsze, biegi, podskoki, zabawy ze śpiewem),

Cel ćwiczeń oddechowych to:

- nauczenie prawidłowego oddychania
- poprawa czynności układu oddechowego
- uzyskanie prawidłowego rozwoju klatki piersiowej
- korekcja postawy w obrębie układu oddechowego
- zwiększenie ruchomości stawów klatki piersiowej i przepony
- wzmocnienie mięśni oddechowych
- poprawa ogólnej kondycji

Poza podstawowymi ćwiczeniami oddechowymi wskazane są ćwiczenia oddechowe w formie gier i zabaw, ćwiczenia w wodzie oraz marsze i biegi ze zwróceniem uwagi na rytm i prawidłowość oddechu. Przed rozpoczęciem ćwiczeń sala powinna być przewietrzona. Każde ćwiczenie rozpoczynamy w odpowiednio dobranym ułożeniu ciała. Ruchy należy wykonywać dokładnie, bez nadmiernego napinania mięśni.

Ćwiczenia ogólnousprawniające – są ćwiczeniami oddziałującym na cały organizm człowieka.

Celem tych ćwiczeń jest:

- Podniesienie ogólnej sprawności i wydolności fizycznej
- Kształtowanie prawidłowej postawy
- Poprawa koordynacji ruchowej
- Zachowanie pełnego zakresu ruchu w stawach

Ćwiczenia ogólnousprawniające prowadzone są, nie tylko indywidualnie ale również w grupach. Do grup dobierani są uczestnicy o podobnych zaburzeniach narządu ruchu i mniej więcej tym samym stopniu sprawności fizycznej. Ćwiczenia ogólnie usprawniające grupowe mają wiele aspektów psychologicznych, które działają mobilizująco i pobudzająco na uczestników. Przy wykonywaniu ćwiczeń w grupach dużą rolę odgrywa czynnik rywalizacji. Powstaje możliwość podpatrywania i przyjmowania sposobów wykonywania ruchów i czynności jednych uczestników od drugich.

Ćwiczenia ogólnokondycyjne odbywają się na sali gimnastycznej wyposażonej w sprzęt do ćwiczeń:

- drabinki rehabilitacyjne – przeznaczone są do ćwiczeń ogólnousprawniających oraz z zakresu gimnastyki korekcyjnej
- materace
- rowerek treningowy
- trener eliptyczny

- stepper
- piłki do ćwiczeń rehabilitacyjnych

Gimnastyka lecznicza - Gimnastyka lecznicza są to specjalistyczne ćwiczenia mające na celu kształtowanie cech motorycznych i wydolności fizycznej, leczenie dysfunkcji narządu ruchu, korekcja skrzywień kręgosłupa czy kształtowanie koordynacji ruchowej indywidualnie bądź grupowo.

Ćwiczenia rozciągania – mają na celu zniesienie przykurczu tkanek miękkich okołostawowych i mięśni. Dla uzyskania rozciągnięcia wymienionych tkanek używa się odpowiednio dawkowanej siły.

Hipoterapia - hipoterapia jest to zespół działań mających na celu przywracanie zdrowia i usprawnianie przy pomocy konia i jazdy konnej. Przy przestrzeganiu wskazań i przeciwwskazań, stanowi cenne uzupełnienie kompleksowego usprawniania rehabilitacyjnego osób niepełnosprawnych. Ta forma rehabilitacji jako metoda psycho-ruchowego, sensomotorycznego oddziaływania na pacjenta, ma podstawy neurofizjologiczne, stąd też z powodzeniem stosowana jest w rehabilitacji.

Oddziaływanie hipoterapii

Strefa fizyczna - podnoszenie ogólnej sprawności, normalizacja napięcia mięśniowego; torowanie prawidłowego wzorca chodu; poprawa koordynacyjnych zdolności motorycznych, głównie równowagi i poczucia rytmu; poprawa orientacji w przestrzeni i schemacie własnego ciała; stymulacja i normalizacja czucia głębokiego i powierzchniowego.

Strefa emocjonalno-motywacyjna - wzrost motywacji i akceptacji procesu terapeutycznego; zwiększenie poczucia własnej wartości; zmniejszenie zaburzeń emocjonalnych.

Strefa poznawcza - stymulacja odbioru wrażeń zmysłowych; poprawa percepcji wzrokowej i słuchowej; stymulacja uwagi, pamięci, myślenia, mowy; nabywanie i rozwijanie nowych umiejętności.

Strefa społeczna - aktywizacja psychospołeczna, rozwijanie pozytywnych relacji społecznych.

Wskazania

Hipoterapia może przynosić korzyści we wszystkich obszarach funkcjonowania człowieka: fizycznym, motywacyjnym, emocjonalnym, poznawczym oraz społecznym. Każda osoba niepełnosprawna, cierpiąca na jakąkolwiek chorobę czy zaburzenie może wynieść specyficzne dla siebie korzyści z zajęć hipoterapeutycznych.

Wszyscy uczestnicy, którym rodzaj schorzenia na to pozwala bardzo chętnie podawali się oddziaływaniom terapeutycznym hipoterapii.

Ćwiczenia orientacji przestrzennej

Niesprawność wzrokowa kilku uczestników naszej terapii mających znaczne stopnie niepełnosprawności z tytułu inwalidztwa wzroku, powoduje trudności w zaspokajaniu ich potrzeb życiowych, dlatego też prowadziliśmy zajęcia z orientacji przestrzennej. Uszkodzenie anatomiczne narządu wzroku jest przyczyną obniżenia funkcjonowania jednostki w trzech wymiarach: biologicznym, osobistym i społecznym. Dysfunkcje w jakiegokolwiek płaszczyźnie niepełnosprawności pozbawiają człowieka niezależności osobistej.

Złożoność problematyki tyflogicznej jest porównywalna do ogromnych wymagań stawianych niepełnosprawnym przez współczesny świat. Tak jak dla niewidomego nieustannie zmienia się środowisko w jego cyklu życia osobniczego, jak dynamiczna jest przestrzeń wokół niego, jak często sytuacje powodują niepożądany lęk, tak proporcjonalnie wzrastają przed pedagogami wymagania metodologiczne dotyczące narzędzi - dróg pomocnych w zaspokojeniu ogromu potrzeb niewidomego, wynikających z jego oczekiwań i strukturalnej zmienności psychofizycznej.

Ćwiczenia w wodzie

Gimnastyka w wodzie indywidualna i zespołowa jest podstawą rehabilitacji w wielu schorzeniach. Aktywność fizyczna w wodzie usprawnia narząd ruchu, wpływa na kształtowanie powierzchni

stawowych, elastyczność i sprężystość torebek stawowych i więzadeł oraz poprawę ogólnej kondycji pacjenta. Środowisko wodne dodatkowo powoduje zmniejszenie pobudliwości nerwowej, rozluźnienie mięśni i odciążenie stawów. W wodzie można ćwiczyć indywidualnie lub zespołowo, ćwiczenia indywidualne: rozpoczyna się z uczestnikami nie oswojonymi ze środowiskiem wodnym - pomoc polega na: - (podtrzymywaniu ich w wodzie prowadzeniu ruchu). Ćwiczenia zespołowe: prowadzi się z uczestnikami oswojonymi ze środowiskiem wodnym.

grupa dobierana jest pod względem:- wieku, płci ogólnej sprawności i wydolności fizycznej- rodzaju dysfunkcji lub choroby - utworzenie jednolitej grupy ułatwia dobór i prowadzenie ćwiczeń.

Uczestnicy na basenie uczą się także podstawowych elementów pływackich doskonalą już opanowane umiejętności pływackie oraz korzystają z hydromasażu.

Zajęcia na basenie prowadzone są w formie rekreacyjno – zabawowej połączonej z nauką pływania. Uczestnicy uczą się podstawowych elementów pływackich i doskonalą już opanowane umiejętności pływackie. Korzystają również z wielu atrakcji znajdujących się na basenie np. hydromasaż , jacuzzi.

Uczestnicy Warsztatu Terapii Zajęciowej uczęszczali na Aquapark Centrum Słoneczne w okresie od stycznia do czerwca 2012 roku a następnie od września do grudnia 2012 roku.

Zajęcia w środowisku wodnym wpływają na poprawę ogólnej kondycji organizmu ćwiczących, hartują, zapobiegają chorobom, opóźniają starzenie się, wpływają na redukcję masy ciała osób otyłych oraz pozytywnie kształtują sferę psychiczną, z powodzeniem są wykorzystywane w prewencji wielu chorób cywilizacyjnych.

Aktywność fizyczna w wodzie, ma na celu:

- podniesienie poziomu sprawności fizycznej
- poprawę sprawności aparatu ruchu,
- wysmuklenie ciała i poprawę samopoczucia (redukcja masy ciała)
- usprawnienie układu sercowo - naczyniowego i układu oddechowego
- poprawę sprawności osób otyłych

Bardzo pozytywnie wpływają na organizm, są to zajęcia lubiane przez większość uczestników.

Zabawy i gry ruchowe

Mają na celu trzy kierunki oddziaływania:

- Profilaktyka
- Korektywa istniejących wad w postawie
- Kompensacja różnego rodzaju braków i uszkodzeń

Zabawy i gry ruchowe wpływają dodatnio na wzrost wydolności układu krążenia, oddychania, przemiany materii. Zabawy i gry ruchowe odgrywają istotną rolę w oddziaływaniu na system nerwowy. Przez swobodę działania, beztróskę, prostotę form ruchowych rozładują napięcia nerwowe, wprowadzają uspokojenie.

Z punktu widzenia wychowawczego zabawy i gry ruchowe pełnią przede wszystkim rolę bodźca fizycznego, oddziałującego na fizyczną stronę osobowości człowieka. Równocześnie daje możliwość oddziaływania na psychikę i umysłową stronę osobowości bawiącego się i sprzyjają nerwowemu odprężeniu i czynnemu wypoczynkowi.

Zabawy i gry ruchowe w zastawieniu z innymi rodzajami ćwiczeń angażują wielkie masy mięśniowe i dają okazje do wszechstronnego, wielokierunkowego i prawie nieograniczonego wpływania na człowieka. Opierając się o takie formy ruchu jak: chód, bieg, skok, rzut, umożliwiają nie tylko doskonalenie tych form, lecz na tej drodze również podnoszenie funkcji adaptacyjnej ustroju oraz zwiększenie jego przydatności życiowej.

Uczestnicy naszego Warsztatu brali również udział w spartakiadach oraz zawodach sportowych co pozwalało na wykorzystanie umiejętności wypracowanych i zdobytych podczas zajęć rehabilitacji ruchowej.

29.05.2012 uczestnicy brali udział w III Ogólnopolskim Drużynowym Turnieju BOCCIA o Puchar Prezydenta Miasta Radomia.

21.09.2011 odbyła się VII Radomska Spartakiada dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej zorganizowana przez Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „RAZEM”.

Uczestnicy warsztatu aktywnie brali udział w zawodach sportowych zdobywając wiele nagród i wyróżnień.

25.09.2012 – uczestnicy warsztatu brali udział w XX Jesiennym Biegu po Zdrowie, który zorganizowany został przez Uczniowski Klub Sportowy „AS” w Radomiu. W czasie imprezy odbyło się wiele konkurencji sportowo – rekreacyjnych. Uczestnicy zostali wyróżnieni dyplomami. Imprezę zakończył piknik.

W roku 2012 odbyły się również Spartakiady Sportowo-Rekreacyjne organizowane przez Radomskie Stowarzyszenie Sportu i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych „START”.

W ramach imprez odbyło się wiele konkurencji sportowych w czasie których, uczestnicy warsztatu integrowali się z innymi osobami biorącymi udział w imprezie, aktywnie brali udział w wielu konkurencjach w efekcie zdobywając nagrody.

W roku sprawozdawczym Rada Programowa Warsztatu dokonała podsumowania działań rehabilitacyjnych i terapeutycznych za okres: 2010 – 2012 – dokonując kompleksowej oceny realizacji indywidualnych programów rehabilitacji uczestników Warsztatu.

Zgodnie z art. 10 a ust. 5 Ustawy z dnia 27 VIII 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz. U z 2011 r. Nr 127, poz. 721 ze zm.) , Rada Programowa WTZ , dokonała okresowej **kompleksowej oceny realizacji indywidualnych programów rehabilitacji uczestników** i zajęła stanowiska w kwestii osiągniętych przez nich efektów rehabilitacji.

Członkowie Rady podjęli decyzje o przedłużeniu uczestnictwa w terapii wszystkim uczestnikom, ze względu na: pozytywne rokowania co do przyszłych postępów w rehabilitacji, umożliwiających podjęcie zatrudnienia i kontynuowanie rehabilitacji zawodowej w warunkach pracy chronionej lub na rynku pracy.

Ważnym elementem w procesie rehabilitacji Warsztatu w roku sprawozdawczym była realizacja **treningu ekonomicznego**, miała na celu naukę wydatkowania pieniędzy, wykonywania prostych działań matematycznych, liczenia reszty, planowania zakupów potrzebnych im produktów czy przedmiotów, gdzie mogli dokonywać własnych wyborów i gospodarować środkami płatniczymi, oprócz tego realizowano indywidualne wyjścia w miarę potrzeb celem zrealizowania wymarzonego przez uczestnika zakupu.

Uczestnicy pobierający środki na trening ekonomiczny kwitują ich odbiór na specjalnie do tego celu przygotowanej liście własnym podpisem, bądź odciskiem kciuka (jeżeli nie potrafią pisać).

Dla każdego uczestnika prowadzona jest indywidualna ewidencja rozliczeń finansowych treningu ekonomicznego. Podstawą rozliczenia wydatkowanych środków były paragony zakupu towarów, archiwizowane przez instruktorów.

XI. Liczba uczestników którzy poczynili postępy w zakresie zaradności osobistej i samodzielności, rehabilitacji społecznej i rehabilitacji zawodowej

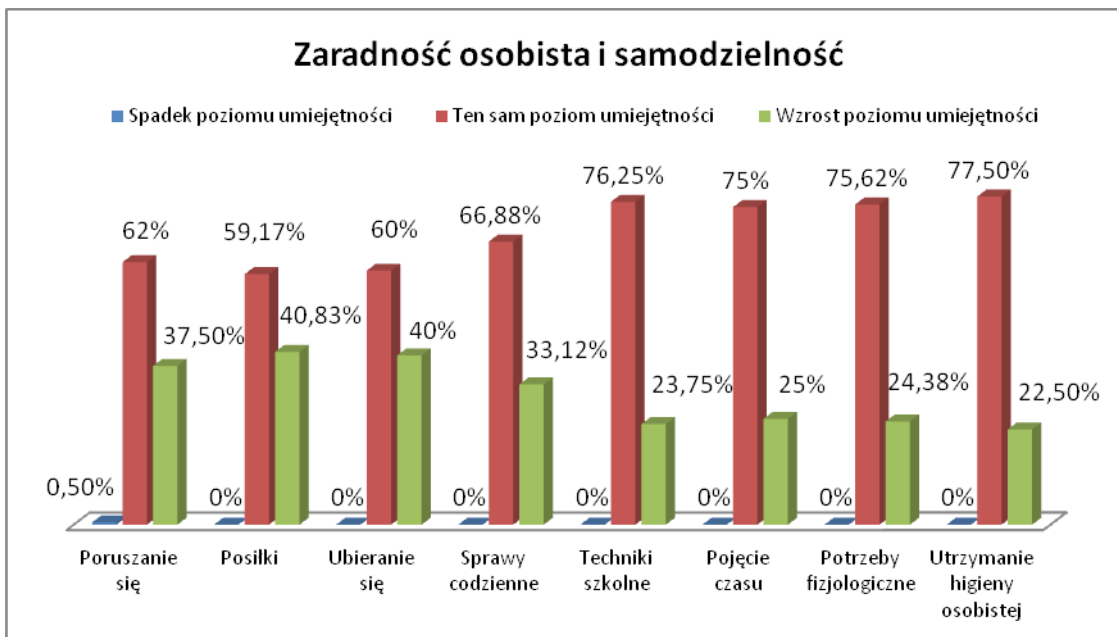
W procesie rehabilitacji i terapii realizowanej w naszym Warsztacie uczestnicy w minionym roku pracowali według założeń Indywidualnych Programów Terapeutycznych. Rada Programowa Warsztatu dokonała oceny wyżej wymienionych programów dwa razy w ciągu roku. Po dokonaniu oceny rocznych efektów rewalidacji wobec wszystkich uczestników, członkowie Rady Programowej postanowili przedłużyć im uczestnictwo w zajęciach Warsztatu, biorąc pod uwagę pozytywne rokowania co do przyszłych postępów w rehabilitacji umożliwiających im zdobycie szerszych kompetencji społecznych, większej samodzielności w zakresie zaradności osobistej, ewentualnie znalezienie zatrudnienia.

W ocenie zaradności osobistej i samodzielności – ocenie podlegał stopień zdolności do samodzielnego wykonywania czynności życia codziennego przejawiający się przez dbanie

o higienę osobistą, zdolność przygotowania posiłków, samodzielne spożywanie posiłków, umiejętności związane z wykonywaniem czynności gospodarczych, obsługa sprzętu AGD i RTV, dokonywanie zakupów, gospodarowanie środkami pieniężnymi, dbanie o porządek i estetykę najbliższego otoczenia, poziom znajomości placówek użyteczności publicznej, umiejętność korzystania ze środków transportu miejskiego, poczucie obowiązku dyscypliny i punktualności, znajomość i stosowanie zasad życia społecznego.

Rada Programowa Warsztatu podjęła decyzje dotyczące dalszych planowanych działań rewalidacyjnych w celu zwiększania zaradności osobistej i samodzielności uczestników w tym:

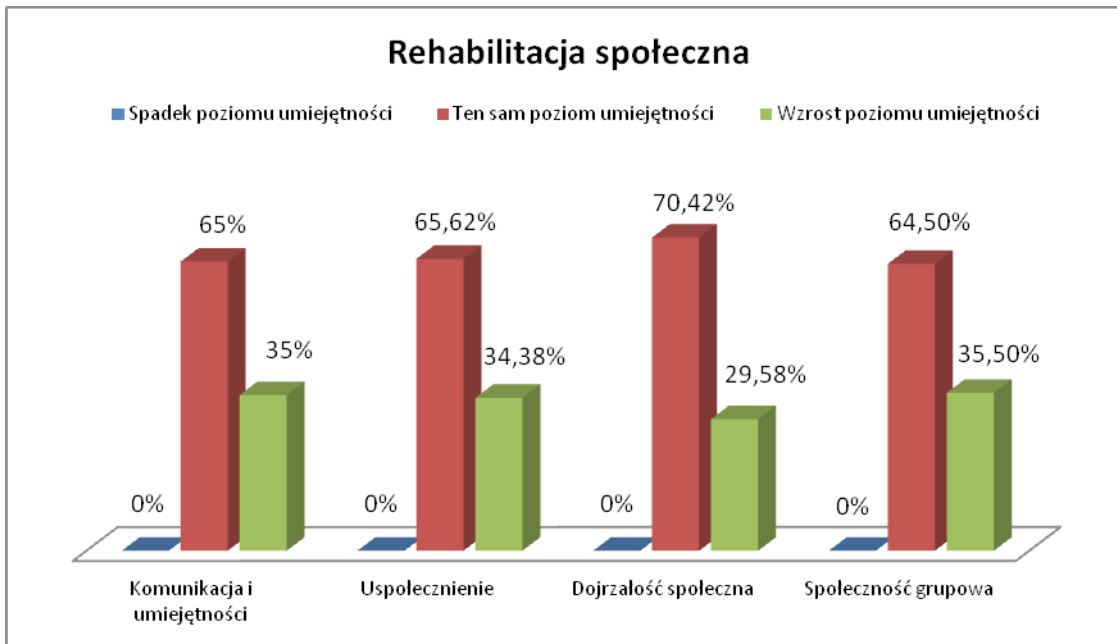
- Trening umiejętności komunikacji werbalnej i niewerbalnej.
- Poznanie przeznaczenia instytucji użyteczności publicznej.
- Nauka organizacji aktywnego wypoczynku.
- Wzbogacanie zasobu słów i pojęć.
- Trening pisania, liczenia i czytania.
- Nauka prawidłowego realizowania treningu ekonomicznego.
- Nauka zasad ruchu drogowego pieszych.
- Troska o zdrowie, profilaktyka prozdrowotna.
- Nauka umiejętności korzystania ze środków komunikacji miejskiej.
- Nauka obsługi sprzętu i urządzeń kuchennych.
- Wdrażanie zasad organizacji i planowania czynności gospodarczych i porządkowych.
- Trening samokontroli własnych emocji.
- Wdrażanie zasad higieny osobistej i odzieży.
- Trening relaksacji, niwelowanie lęków i napięć.
- Kształtowanie samodyscypliny i dyscypliny pracy.
- Wdrażanie zasad prawidłowego odżywiania.
- Motywowanie do nauki i pracy.
- Nauka zasad ruchu drogowego pieszych.
- Kształtowanie gustu i dobrego smaku.
- Trening asertywności i komunikacji interpersonalnej.
- Poznanie instrukcji i zasad obsługi urządzeń i sprzętu.
- Partycypacja norm i zasad harmonijnego współdziałania w grupie.
- Kształtowanie gustu, dobrego smaku, estetyki.
- Nauka korzystania z instytucji użyteczności publicznej.
- Stymulacja rozwoju poznawczego i społecznego.
- Rozwój uzdolnień i zainteresowań.
- Poprawa poziomu wyrażania swoich myśli, opiniowania poglądów

W ocenie rehabilitacji społecznej – ocenie podlegały umiejętności interpersonalne, komunikowanie się, współpraca w grupie, umiejętność ponoszenia odpowiedzialności za siebie i innych, za powierzone zadania, za mienie warsztatu, poznanie poziomu własnych możliwości i ograniczeń, umiejętność planowania działań i przewidywania ich skutków, umiejętność rozwiązywania konfliktów, przestrzeganie zasad i norm współżycia społecznego, zainteresowanie problematyką społeczną kraju.

Rada Programowa Warsztatu podjęła decyzje dotyczące dalszych planowanych działań rewalidacyjnych w celu zwiększania kompetencji społecznych uczestników w tym:

- Rozwój właściwych postaw interpersonalnych.
- Kształtowanie właściwych postaw i zachowań.
- Nauka właściwego korzystania z praw i obowiązków obywatelskich.
- Trening komunikacji werbalnej i niewerbalnej.
- Zainteresowanie lokalną problematyką społeczną, pobudzanie aktywności społecznej.
- Utrwalanie zwrotów grzecznościowych.
- Kształtowanie właściwych postaw i zachowań.
- Nauka organizacji czasu wolnego i aktywnego wypoczynku
- Wzbogacanie poczucia własnej wartości.
- Stwarzanie sytuacji sprzyjających poznawaniu i rozumieniu własnych potrzeb.
- Poznanie praw i obowiązków obywatelskich.
- Trening relaksacji i radzenia sobie ze stresem.
- Nauka poszanowania zdrowia(przestrzeganie diety, zapobieganie chorobom).
- Nauka zachowań w sytuacji zagrożenia, poznanie numerów alarmowych, przeznaczenia instytucji użyteczności publicznej
- Nauka otwartej komunikacji własnych opinii i poglądów.
- Nauka rozwiązywania konfliktów poprzez kompromis, negocjacje.
- Kształtowanie i motywowanie do nauki nowych umiejętności.
- Kształtowanie umiejętności rozwiązywania sytuacji konfliktowych.
- Trening zachowań asertywnych i prospołecznych.
- Uwrażliwienie na potrzeby innych
- Partycypacja norm i zasad harmonijnego współdziałania.

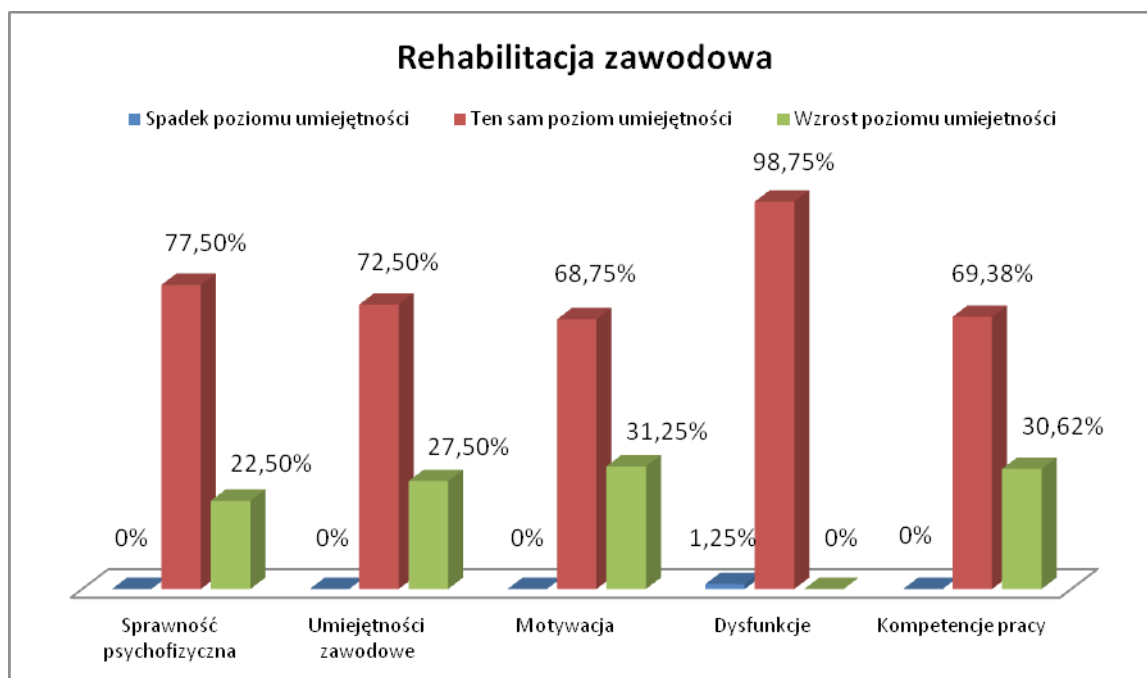

W ocenie rehabilitacji zawodowej – ocenie podlegał stopień opanowania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia w tym: umiejętność przestrzegania czasu i dyscypliny pracy, przestrzegania zasad BHP, regulaminów, instrukcji, wykonywania poleceń, dbałości o powierzone materiały i narzędzia, zaangażowanie i odpowiedzialność za jakość wykonanej pracy, obowiązkowość i punktualność, organizacja miejsca pracy, dbałość o czystość i higienę miejsca pracy, stopień motywacji do pracy.

Rada Programowa Warsztatu podjęła decyzje dotyczące dalszych planowanych działań rewalidacyjnych w celu zwiększania kompetencji zawodowych uczestników w tym

- Nauka organizacji i planowania miejsca pracy.
- Trening asertywności i obrony przed stresem.
- Nauka obsługi komputera i programów komputerowych.
- Kształtowanie umiejętności społecznych niezbędnych w pracy.
- Trening dbałości o czystość i higienę miejsca pracy.
- Trening zachowań w sytuacji zmęczenia.
- Rozwój cech dobrego pracownika.
- Znajomość zasad BHP na poszczególnych etapach pracy zawodowej.
- Rozwój i nauka praktycznych umiejętności zawodowych (planowanie i organizacja miejsca pracy).
- Nauka organizacji przerw w pracy i aktywnego wykorzystania czasu wolnego.
- Symulacje rozmowy z potencjalnym pracodawcą.
- Nauka pisania CV, podania, oraz innych pism użytkowych.
- Doskonalenie umiejętności zawodowych w tym cech dobrego pracownika: poczucia obowiązku, punktualności.
- Kontrola tempa pracy.
- Kształtowanie poczucia estetyki i jakości wykonywanych przedmiotów.
- Nauka kontroli jakości wykonywanych produktów.
- Rozwój samokontroli i samooceny w zakresie wykonywanych czynności.
- Kontrola wykonywanego produktu (wizualizacja produktu finalnego i odrzucenie produktu wadliwego)
- Nabywanie umiejętności organizacji czasu wolnego i relaksu.
- Nabywanie umiejętności planowania (przygotowania materiałów, kolejności czynności, czasu pracy).

- Poznawanie zasad przechowywania produktów i ich pakowania.
- Kształtowanie umiejętności społecznych niezbędnych w pracy.

XII – Rozliczenie funduszy własnego i sponsorskiego

Rozliczenie funduszu własnego W.T.Z. wg stanu na dzień

31.12.2012r.

Saldo na dzień 31.12.2011r.

= 2.423,91

zł

Lp.	Data	Nr dokumentu	Treść	Przychody	Rozchody
1.	23.03.2012	KP 24	Aukcja wyrobów WTZ	410,00	
2.	25.03.2012	KP 26	Aukcja wyrobów WTZ	540,00	
3.	29.03.2012	KP 27	Aukcja wyrobów WTZ	405,00	
4.	11.04.2012	KP 32	Aukcja wyrobów WTZ	110,00	
5.	18.05.2012	KP 62	Aukcja wyrobów WTZ	200,00	
6.	29.10.2012	KP 159	Aukcja wyrobów WTZ	295,00	
7.	14.12.2012	KP 183	Aukcja wyrobów WTZ	425,00	
RAZEM				2 385,00	
Saldo na dzień 31.12.2011 r.				2 423,91	
Saldo na dzień 31.12.2012 r.				4 808,91	

**Rozliczenie funduszu sponsorskiego wg stanu na dzień
31.12.2012 r.**

Saldo na dzień 31.12.2011 r. = 15 349,54 zł

Lp.	Data	Nr dokumentu	Treść	Przychody	Rozchody
1.	04.01.2012	F-ra FV-11/2012	korzystanie z pływalni		400,00
2.	09.01.2012	F-ra 2/2012	zakup kwiatów		50,00
3.	11.01.2012	KP-3	wpłata na fundusz sponsorski	50,00	
4.	08.02.2012	WB-11	wpływ darowizny	1 000,00	
5.	13.02.2012	KP-13	wpłata na fundusz sponsorski	50,00	
6.	15.02.2012	F-ra 202546003931	zakup upominków walentynkowych		479,36
7.	16.02.2012	F-ra FP1056/03461/02/12	zakup pączków		48,30
8.	17.02.2012	KP-14	wpłata na fundusz sponsorski	50,00	
9.	01.03.2012	F-ra 4/2012	zakup kwiatów		35,00
10.	13.03.2012	KP-20	wpłata na fundusz sponsorski		50,00
11.	14.03.2012	WB-20	wpływ darowizny	1 500,00	
12.	03.04.2012	KP-29	wpłata na fundusz sponsorski	100,00	
13.	17.04.2012	KP-33	wpłata na fundusz sponsorski	50,00	
14.	26.04.2012	KP-35	wpłata na fundusz sponsorski	100,00	
15.	26.04.2012	KP-36	wpłata na fundusz sponsorski	100,00	
16.	26.04.2012	KP-37	wpłata na fundusz sponsorski	50,00	
17.	26.04.2012	KP-38	wpłata na fundusz sponsorski	100,00	
18.	26.04.2012	KP-39	wpłata na fundusz sponsorski	50,00	
19.	26.04.2012	KP-40	wpłata na fundusz sponsorski	20,00	
20.	26.04.2012	KP-41	wpłata na fundusz sponsorski	50,00	
21.	26.04.2012	KP-42	wpłata na fundusz sponsorski	50,00	
22.	26.04.2012	KP-43	wpłata na fundusz sponsorski	50,00	
23.	26.04.2012	KP-44	wpłata na fundusz sponsorski	50,00	
24.	26.04.2012	KP-45	wpłata na fundusz sponsorski	50,00	
25.	26.04.2012	KP-46	wpłata na fundusz sponsorski	50,00	
26.	26.04.2012	KP-47	wpłata na fundusz sponsorski	20,00	
27.	26.04.2012	KP-48	wpłata na fundusz sponsorski	100,00	
28.	26.04.2012	KP-49	wpłata na fundusz sponsorski	100,00	
29.	07.05.2012	KP-50	wpłata na fundusz sponsorski	50,00	
30.	17.05.2012	F-ra 5/2012	zakup kwiatów		80,00
31.	18.05.2012	KP-61	wpłata na fundusz sponsorski	150,00	
32.	23.05.2012	F-ra 202644004411	zakup podkaszarki i fotela		441,45
33.	24.05.2012	KP-65	wpłata na fundusz sponsorski	50,00	
34.	24.05.2012	KP-66	wpłata na fundusz sponsorski	50,00	
35.	24.05.2012	KP-67	wpłata na fundusz sponsorski	50,00	
36.	24.05.2012	KP-68	wpłata na fundusz sponsorski	50,00	
37.	24.05.2012	KP-69	wpłata na fundusz sponsorski	50,00	
38.	24.05.2012	KP-70	wpłata na fundusz sponsorski	50,00	
39.	24.05.2012	KP-71	wpłata na fundusz sponsorski	50,00	
40.	24.05.2012	KP-72	wpłata na fundusz sponsorski	50,00	
41.	24.05.2012	KP-73	wpłata na fundusz sponsorski	50,00	
42.	24.05.2012	KP-74	wpłata na fundusz sponsorski	50,00	

43.	24.05.2012	KP-75	wpłata na fundusz sponsorski	50,00	
44.	24.05.2012	KP-76	wpłata na fundusz sponsorski	100,00	
45.	24.05.2012	KP-77	wpłata na fundusz sponsorski	50,00	
46.	24.05.2012	KP-78	wpłata na fundusz sponsorski	50,00	
47.	24.05.2012	KP-79	wpłata na fundusz sponsorski	50,00	
48.	24.05.2012	KP-80	wpłata na fundusz sponsorski	50,00	
49.	24.05.2012	KP-81	wpłata na fundusz sponsorski	50,00	
50.	24.05.2012	KP-82	wpłata na fundusz sponsorski	50,00	
51.	24.05.2012	KP-83	wpłata na fundusz sponsorski	50,00	
52.	24.05.2012	KP-84	wpłata na fundusz sponsorski	50,00	
53.	24.05.2012	KP-85	wpłata na fundusz sponsorski	150,00	
54.	29.05.2012	KP-86	wpłata na fundusz sponsorski	50,00	
55.	29.05.2012	KP-87	wpłata na fundusz sponsorski	100,00	
56.	31.05.2012	F-ra 10560009905121	zakup lodów dla uczestników		54,54
57.	05.06.2012	F-ra 60066597	dopłata do f-ry za laptopa		99,00
58.	06.06.2012	KP-90	wpłata na fundusz sponsorski	50,00	
59.	11.06.2012	KP-91	wpłata na fundusz sponsorski	50,00	
60.	12.06.2012	KP-92	wpłata na fundusz sponsorski	50,00	
61.	15.06.2012	KP-94	wpłata na fundusz sponsorski	50,00	
62.	19.06.2012	WB-43	wpływ darowizny	300,00	
63.	19.06.2012	KP-95	wpłata na fundusz sponsorski	50,00	
64.	20.06.2012	KP-96	wpłata na fundusz sponsorski	50,00	
65.	22.06.2012	KP-97	wpłata na fundusz sponsorski	150,00	
66.	27.06.2012	KP-98	wpłata na fundusz sponsorski	50,00	
67.	02.07.2012	KP-101	wpłata na fundusz sponsorski	100,00	
68.	03.07.2012	KP-103	wpłata na fundusz sponsorski	50,00	
69.	03.07.2012	KP-104	wpłata na fundusz sponsorski	50,00	
70.	04.07.2012	KP-105	wpłata na fundusz sponsorski	50,00	
71.	09.07.2012	KP-106	wpłata na fundusz sponsorski	100,00	
72.	12.07.2012	F-ra 10560016407122	zakup lodów dla uczestników		74,37
73.	13.07.2012	KP-108	wpłata na fundusz sponsorski	50,00	
74.	16.07.2012	KP-110	wpłata na fundusz sponsorski	50,00	
75.	16.07.2012	KP-111	wpłata na fundusz sponsorski	50,00	
76.	18.07.2012	KP-112	wpłata na fundusz sponsorski	50,00	
77.	26.07.2012	F-ra 6/2012	zakup wiązanki pogrzebowej		70,00
78.	20.08.2012	KP-115	wpłata na fundusz sponsorski	50,00	
79.	20.08.2012	F-ra 5/8/12	zapłata za lakierowanie autobusu WTZ		3 000,00
80.	22.08.2012	KP-117	wpłata na fundusz sponsorski	50,00	
81.	22.08.2012	KP-118	wpłata na fundusz sponsorski	50,00	
82.	22.08.2012	KP-119	wpłata na fundusz sponsorski	100,00	
83.	23.08.2012	KP-120	wpłata na fundusz sponsorski	50,00	
84.	06.09.2012	KP-125	wpłata na fundusz sponsorski	50,00	
85.	06.09.2012	KP-126	wpłata na fundusz sponsorski	50,00	
86.	06.09.2012	KP-127	wpłata na fundusz sponsorski	50,00	
87.	12.09.2012	F-ra 2012/00033580/E	zapłata za prenumeratę Monitora Pracy		579,00
88.	14.09.2012	KP-128	wpłata na fundusz sponsorski	50,00	
89.	14.09.2012	KP-129	wpłata na fundusz sponsorski	50,00	
90.	14.09.2012	KP-130	wpłata na fundusz sponsorski	50,00	
91.	18.09.2012	KP-131	wpłata na fundusz sponsorski	50,00	

92.	21.09.2012	KP-133	wpłata na fundusz sponsorski	50,00		
93.	24.09.2012	KP-135	wpłata ta na fundusz sponsorski	50,00		
94.	24.09.2012	KP-136	wpłata ta na fundusz sponsorski	100,00		
95.	24.09.2012	KP-137	wpłata ta na fundusz sponsorski	100,00		
96.	25.09.2012	KP-138	wpłata ta na fundusz sponsorski	50,00		
97.	01.10.2012	KP-140	wpłata ta na fundusz sponsorski	50,00		
98.	03.10.2012	KP-141	wpłata ta na fundusz sponsorski	50,00		
99.	08.10.2012	KP-143	wpłata ta na fundusz sponsorski	50,00		
100.	09.10.2012	KP-144	wpłata ta na fundusz sponsorski	50,00		
101.	10.10.2012	KP-145	wpłata ta na fundusz sponsorski	30,00		
102.	11.10.2012	KP-146	wpłata ta na fundusz sponsorski	50,00		
103.	12.10.2012	KP-149	wpłata ta na fundusz sponsorski	50,00		
104.	12.10.2012	F-ra 4805/07/2012	zapłata za druki		38,45	
105.	17.10.2012	KP-150	wpłata ta na fundusz sponsorski	50,00		
106.	17.10.2012	KP-151	wpłata ta na fundusz sponsorski	50,00		
107.	17.10.2012	KP-152	wpłata ta na fundusz sponsorski	50,00		
108.	22.10.2012	F-ra 41469/0015/21	zapłata częściowa za paliwo		1,13	
109.	26.10.2012	F-ra 7107/MAGOO/2012	zapłata za paliwo do autobusu WTZ		300,00	
110.	29.10.2012	KP-157	wpłata ta na fundusz sponsorski	100,00		
111.	29.10.2012	KP-160	wpłata ta na fundusz sponsorski	20,00		
112.	30.11.2012	KP-169	wpłata ta na fundusz sponsorski	50,00		
113.	30.11.2012	KP-170	wpłata ta na fundusz sponsorski	100,00		
114.	30.11.2012	KP-171	wpłata ta na fundusz sponsorski	200,00		
115.	30.11.2012	KP-172	wpłata ta na fundusz sponsorski	50,00		
116.	30.11.2012	KP-173	wpłata ta na fundusz sponsorski	50,00		
117.	30.11.2012	KP-174	wpłata ta na fundusz sponsorski	50,00		
118.	30.11.2012	KP-175	wpłata ta na fundusz sponsorski	50,00		
119.	30.11.2012	KP-176	wpłata ta na fundusz sponsorski	50,00		
120.	05.12.2012	KP-178	wpłata ta na fundusz sponsorski	50,00		
121.	11.12.2012	KP-180	wpłata ta na fundusz sponsorski	54,82		
122.	11.12.2012	KP-181	wpłata ta na fundusz sponsorski	100,00		
123.	19.12.2012	KP-185	wpłata ta na fundusz sponsorski	50,00		
124.	19.12.2012	KP-186	wpłata ta na fundusz sponsorski	50,00		
125.	19.12.2012	KP-187	wpłata ta na fundusz sponsorski	50,00		
126.	28.12.2012	KP-208	wpłata ta na fundusz sponsorski	50,00		
127.	28.12.2012	F-ra 54970/0118/12	zapłata częściowa za paliwo		73,17	
128.	31.12.2012	F-ra WD1056000121231-000608	Zapłata częściowa za materiały do terapii		2,54	
129.	31.12.2012	F-ra 6077/07/2012	zapłata częściowa za materiały		2,74	
130.	31.12.2012	Rachunek 21/2012	zapłata częściowa za energię za grudzień		602,51	
				Razem	9 294,82	6 431,56
				Saldo na dzień 31.12.2011 r.	15 349,54	
				Saldo na dzień 31.12.2012 r.	18 212,80	

XIII. Rozliczenie środków finansowych za rok 2012

1. Saldo z PFRON na dzień 31.12.2011	-	126,68
2. Zobowiązania – razem	-	2 593,35
w tym:		
- DPS Radom - energia, woda (PFRON)	-	1 864,16
- DPS Radom - energia, woda (F. sponsorski)	-	602,51
Korekta funduszu wypadkowego		126,68
3. Fundusze - razem	-	25 886,41
w tym:		
- własny	-	4 808,91
- sponsorski	-	18 212,80
- ZFŚS	-	2 864,70
4. Stan środków pieniężnych	-	27 062,56
w tym:		
- r-k bankowy bieżący	-	24 197,86
- r-k bankowy ZFŚS	-	2 864,70
- kasa	-	0,00
Środki otrzymane w 2012 roku	-	657 600,00
- z PFRON	-	591 840,00
- dofinansowanie z budżetu Gminy Miasta Radomia	-	62 472,00
- dofinansowanie przez Stowarzyszenie "Nadzieja"	-	3 288,00
Koszty działalności w 2012 roku	-	657 600,00
Saldo zgodne z pkt. 1 zwrot do PFRON - (korekty funduszu wypadkowego)	-	126,68
5. Należności wykazane w bilansie		1 417,20
w tym:		
Izba Pielęgniarska – nadpłacona składka		376,90
PZU – nadpłacona składka		40,30
ZUS –nadpłacona składka funduszy		1 000,00

XIV - Zakończenie

Od lat wzrasta liczba osób niepełnosprawnych na świecie. Tendencja ta obserwowana jest także w naszym kraju.

Ta wielomilionowa rzesza osób z niepełną sprawnością stawia przed społeczeństwami zadanie przystosowania się do szczególnych potrzeb tych osób. Przystosowanie to jest powinnością każdego społeczeństwa, a ważnym jego elementem jest rehabilitacja osób niepełnosprawnych. Jest ona obowiązkiem społeczeństwa, niweluje wynikające z życia społecznego problemy, którym osoby niepełnosprawne muszą stawić czoła i jest wyrazem szacunku dla ludzkiej godności. Godność, podobnie jak wolność i miłość należy do podstawowych cech osoby ludzkiej i zarazem jej niezbywalnych praw.

Osoby niepełnosprawne, jak każde inne osoby potencjalnie nazywane zdrowymi, powinny mieć swoje miejsce w społeczeństwie, powinny posiadać swoje prawa i obowiązki. Podstawowym prawem osoby niepełnosprawnej jest prawo do wszechstronnego rozwoju, Warsztaty Terapii Zajęciowej dostosowując terapię i edukację skierowaną do osób niepełnosprawnych, zgodnie z ich indywidualnymi potrzebami z pewnością wychodzą naprzeciw temu.

Zamykamy kolejny rok działalności naszego Warsztatu Terapii Zajęciowej, rok który obfitował w bardzo dużo ciekawych i niezapomnianych przeżyć.

Można z całą odpowiedzialnością stwierdzić, że uczestnictwo w zajęciach Warsztatu Terapii Zajęciowej pozytywnie wpływa na naszych uczestników, zaspokajają potrzebę akceptacji, wzrasta ich poczucie własnej wartości i użyteczności. Mogą rozwijać się w sferze społecznej i odnaleźć swoje miejsce w życiu. Mają oni kontakt z rówieśnikami mającymi często podobne problemy co oni. Rehabilitacja realizowana w Warsztacie rozwija ich zainteresowania i możliwości twórcze daje im szansę na godne życie i należne miejsce w społeczeństwie.

Rehabilitacja realizowana w Warsztacie rozwija ich zainteresowania i możliwości twórcze daje im szansę na godne życie i należne miejsce w społeczeństwie.

Przyszłość zaczyna się dzisiaj nie jutro, jak mówił Jan Paweł II, wkraczamy w osiemnasty już rok funkcjonowania naszego Warsztatu Terapii Zajęciowej, z nowymi nadziejami na dalszą efektywną i ciekawą pracę służącą naszym uczestnikom.

Na tym sprawozdanie zakończono.

Załączniki:

1. sprawozdanie bilansowe

2. Otrzymują:

1. M.O.P.S.

2. a/a

BILANS JEDNOSTEK

Nazwa i miejsce jednostki		BILANS JEDNOSTEK z wyłączeniem banków i ubezpieczycieli na dzień 31.12.2012 r.		Przeznaczenie formularza 1. MOPS – Radom 2. a/a	
AKTYWA	Stan na koniec poprzedniego roku obrotowego	Stan na koniec bieżącego roku obrotowego	PASYWA	Stan na koniec poprzedniego roku obrotowego	Stan na koniec bieżącego roku obrotowego
A. Majątek trwały	71 752,99	71 752,99	A. Kapitał (fundusz) własny	77 030,30	94 774,70
I. Wartości niematerialne i prawne			I. Kapitał (fundusz) podstawowy		
1. Koszty organizacji poniesione przy założeniu lub późniejszym rozszerzeniu spółki akcyjnej			II. Należne lecz nie wniesione wkłady na poczet kapitału podstawowego (wielkość ujemna)		
2. Koszty prac rozwojowych			III. Kapitał (fundusz) zapasowy	89 526,44	94 774,70
3. Wartość firmy			1. Ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej		
4. Inne wartości niematerialne i prawne			2. Tworzony ustawowo		
5. Zaliczki na poczet wartości niematerialnych i prawnych			3. Tworzony zgodnie ze statutem lub umową		
II. Rzeczowy majątek trwały	71 752,99	71 752,99	4. Z dopłat wspólników		
1. Grunty własne			5. Inny	89 526,44	94 774,70
2. Budynki i budowle			IV. Kapitał (fundusz) rezerwowy z aktualizacji wyceny		
3. Urządzenia techniczne i maszyny		0,00	V. Pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe		
4. Środki transportu	0,00	0,00	VI. Nie podzielony wynik finansowy z lat ubiegłych		
5. Pozostałe środki trwałe	71 752,99	71 752,99	1. Zysk (wielkość dodatnia)		
6. Inwestycje rozpoczęte			2. Strata (wielkość ujemna)		
7. Zaliczki na poczet inwestycji			VII. Wynik finansowy netto roku obrotowego		
III. Finansowy majątek trwały			1. Zysk netto (wielkość dodatnia)		
1. Udziały i akcje			2. Strata netto (wielkość ujemna)		
2. Papiery wartościowe			3. Odpisy z wyniku finansowego bieżącego roku obrotowego		
3. Udzielone pożyczki długoterminowe					
4. Inne składniki finansowego majątku trwałego					
IV. Należności długoterminowe					
B. Majątek obrotowy	23 320,38	28 479,76	B. Rezerwy		
I. Zapasy			1. Rezerwy na podatek dochodowy od osób prawnych lub osób fizycznych		
1. Materiały			2. Pozostałe rezerwy		
2. Półprodukty i produkty w toku			C. Zobowiązania długoterminowe		
3. Produkty gotowe			1. Długoterminowe pożyczki, obligacje i inne papiery wartościowe		
4. Towary			2. Długoterminowe kredyty bankowe		
5. Zaliczki na poczet dostaw			3. Pozostałe zobowiązania długoterminowe		
II. Należności i roszczenia			D. Zobowiązania krótkoterminowe i fundusze specjalne	5 546,93	5 458,05

